

Załącznik
do uchwały Nr .../.../2025
Rady Powiatu w Złotowskiego
z dnia 2025

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH W POWIECIE ZŁOTOWSKIM
NA LATA 2025-2035

Spis treści

WSTĘP.....	3
ROZDZIAŁ I. ANALIZA POWIATU W KONTEKŚCIE STATYSTYCZNYM I SPOŁECZNYM.....	10
1. Demografia powiatu złotowskiego.....	10
2. Perspektywa mieszkańców powiatu - analiza ankiety społecznej.....	14
ROZDZIAŁ II. ZINTEGROWANY SYSTEM WSPARCIA RODZINY.....	20
Cel operacyjny I.1.: Wsparcie rodzin w wypełnianiu podstawowych funkcji.	27
Cel operacyjny I.2: Wzmacnianie systemu sprzyjającego rozwojowi dziecka w rodzinie oraz poza nią.	27
Cel operacyjny I.3: Utrzymanie stabilnego systemu pieczy zastępczej.....	28
ROZDZIAŁ III. AKTYWIZACJA I INTEGRACJA GRUP ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM – w tym osób bezrobotnych, osób starszych, osób z niepełnosprawnością, usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej oraz sprawców i ofiar przemocy domowej.....	29
Cele operacyjny II.1: Aktywizacja na lokalnym rynku pracy.....	36
Cel operacyjny II.2: Kompleksowe wsparcie osób starszych.	36
Cel operacyjny II.3: Wsparcie i integracja osób z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów.	37
Cel operacyjny II.4: Wdrożenie modelu usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej.....	37
Cel operacyjny II.5: Zapobieganie oraz ograniczanie zjawiska przeciwdziałania przemocy domowej oraz wypracowanie narzędzi niezbędnych do skutecznego reagowania na jej występowanie.	38
ROZDZIAŁ IV. PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA	39
Cel operacyjny III.1: Zwiększenie dostępu do specjalistycznych usług medycznych.	42
Cel operacyjny III.2: Zapewnienie dostępu do pomocy psychiatrycznej oraz psychologicznej.	43
ROZDZIAŁ V. ROZWÓJ AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ.....	44
Cel operacyjny IV.1.: Sieciowanie i profesjonalizacja usług społecznych.....	49
Cel operacyjny IV.2: Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.	49
ROZDZIAŁ VI. ANALIZA SWOT SYTUACJI SPOŁECZNEJ NA TERENIE POWIATU ZŁOTOWSKIEGO.....	51
ROZDZIAŁ VII. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII.....	58
ZAKOŃCZENIE.....	59
SPIS TABEL.....	61
SPIS WYKRESÓW.....	61

WSTĘP

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Złotowskim na lata 2025-2035 została opracowana zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i jest dokumentem planistycznym, określającym cele i kierunki lokalnej polityki społecznej rozumianej jako działalność zmierzającą do poprawienia standardów życia mieszkańców powiatu złotowskiego.

Strategia jest kluczowym dokumentem strategicznym pomocy społecznej. Stanowi narzędzie wspierające długofalowe planowanie i realizację celów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w skali lokalnej. Jest to określona koncepcja systemowego (kompleksowego) działania, w której formułuje się długookresowe cele oraz dokonuje się ich ewentualnej modyfikacji, w zależności od zmian zachodzących w otoczeniu.

Pomimo, iż niektóre z założeń poprzedniej Strategii na lata 2017-2023 wydają się nadal aktualne, to z uwagi na siedmioletni okres jej obowiązywania i zasadnicze zmiany uwarunkowań społecznych i gospodarczych wymaga aktualizacji.

Zmiany społeczno-demograficzne i gospodarcze, dokonujące się we współczesnej Polsce wywołują liczne, często negatywne konsekwencje dla wielu grup społecznych, powodując marginalizację i zagrożenie wykluczeniem społecznym. Należą do nich m.in. osoby i rodziny w obszarze zainteresowań samorządu powiatowego, tj. przede wszystkim osoby z niepełnosprawnościami, dzieci i młodzież wychowujące się poza rodziną biologiczną lub wymagająca wsparcia społecznego, rodziny problemowe, w tym doświadczające przemocy, osoby bezrobotne, osoby starsze i samotne oraz te w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc adresowana do tych grup wymaga wszechstronnych, dostosowanych do ich potrzeb działań, poprzez rozwój już istniejących i nowych form wsparcia. Przeprowadzona diagnoza pozwoliła nie tylko poznać z jakimi problemami borykają się mieszkańcy powiatu złotowskiego, ale także określić, które z nich są najbardziej istotne i wymagają najszybszej interwencji ze strony instytucji publicznych przy wsparciu organizacji pozarządowych i innych podmiotów. To właśnie Strategia rozpoznaje potencjał jakim dysponuje Powiat Złotowski, a tym potencjałem są zarówno instytucje publiczne działające na polu polityki społecznej jak i inne działające podmioty, a także aktywność obywatelska wyrażająca się poprzez zaangażowanie organizacji pozarządowych. Dzięki poznaniu występujących problemów oraz możliwości do wykorzystania potencjału można było wskazać w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych cele do realizacji, które w danym momencie są najważniejsze i realne do osiągnięcia.

Założono, że cele Strategii będą realizowane do 2034 roku, co nie oznacza że jest to dokument zamknięty. Modyfikacja Strategii jest nie tylko możliwa, lecz wręcz konieczna w kontekście zmieniających się warunków.

Podmiotem realizującym Strategię jest Samorząd Powiatu Złotowskiego oraz te podmioty, które zaangażują się w jej realizację. Najważniejszymi cechami Strategii są: efektywność, skuteczność, wykonalność i celowość.

Do opracowania Strategii na lata 2025-2035 wyszczególniono następujące obszary strategiczne:

- Zintegrowany system wsparcia rodziny.
- Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym – w tym osób bezrobotnych, starszych, osób z niepełnosprawnością, usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej oraz sprawców i ofiar przemocy domowej.
- Promocja i ochrona zdrowia, w tym zdrowia psychicznego.
- Rozwój aktywności obywatelskiej.

Dokument Strategii został opracowany w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie.

Opracowanie i realizacja Strategii jest obligatoryjnym zadaniem własnym powiatu. Powiatowa Strategia to dokument, który określa priorytety w działaniach powiatu w zakresie polityki społecznej w kolejnych latach, które są istotnym ogniwem w hierarchii dokumentów strategicznych, zachowując w stosunku do nich kompatybilność i komplementarność. Umieszczenie obowiązku opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych w ustawie o pomocy społecznej nie oznacza, iż winna ona skupiać się jedynie na rozwiązywaniu problemów z zakresu pomocy społecznej, ale także obejmować wszystkie obszary polityki społecznej, mające wpływ na poprawę funkcjonowania lokalnej społeczności. Na treść i realizację strategii rozwiązywania problemów społecznych mają więc wpływ także inne akty prawne, m.in.:

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
2. Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci
3. Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
4. Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych
5. Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 stycznia 1997 r. Karta Praw Osób Niepełnosprawnych
6. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
8. Ustawa z dnia 25 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
9. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
10. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego

11. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia zadań powiatu które mogą być finansowane ze środków PFRON
12. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym
13. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy
14. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
15. Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Strategia jest zgodna z założeniami odnoszącymi się do polityki społecznej w dokumentach strategicznych przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym, tym samym umożliwia ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej, skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

Niniejsza Strategia zachowuje kompatybilność i komplementarność z następującymi dokumentami:

1) AGENDA 2030 - przyjęta przez zgromadzenie ogólne ONZ w dniu 25 września 2015 r. wskazuje 17 celów zrównoważonego rozwoju zapewniających równowagę pomiędzy trzema aspektami: społecznym, gospodarczym i środowiskowym. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach, przy równoczesnej realizacji celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie wpisuje się w cele strategiczne i kierunki Agendy 2030 takie jak:

Cel 1. Wyeliminować ubóstwo we wszystkich jego formach na całym świecie

Cel 3. Zapewnić wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowe życie oraz promować dobrobyt;

Cel 8. Promować stabilny, zrównoważony i inkluzyjny wzrost gospodarczy, pełne i produktywne zatrudnienia oraz godną pracę dla wszystkich ludzi.

2) Polityka Spójności Unii Europejskiej na lata 2021-2027

Komisja Europejska w projekcie rozporządzenia z 29 maja 2018 r. wskazała 5 celów polityki spójności wspieranych przez EFRR, EFS+ FS w perspektywie 2021-2027.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie wpisuje się w cele strategiczne i kierunki Polityki Spójności takie jak:

- Bardziej inteligentna Europa – innowacyjna i inteligentna transformacja gospodarcza,
- Europa o silniejszym wymiarze społecznym – wdrażanie Europejskiego Filaru praw socjalnych,
- Europa bliżej obywateli – zrównoważony i zintegrowany rozwój obszarów miejskich i wiejskich i przybrzeżnych w ramach inicjatyw lokalnych.

3) Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności

Celem głównym dokumentu jest poprawa jakości życia Polaków, mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce. Cel główny realizowany jest w trzech obszarach strategicznych. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie wpisuje się w cele strategiczne i kierunki w obszarze efektywności i sprawności państwa DSRK – Polska 2030, tj.:

Cel 10. Stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej;

Cel 11. Wzrost społecznego kapitału rozwoju.

4) Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030

Głównym celem Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030 jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie wpisuje się w cele strategiczne i kierunki Strategii Rozwoju takie, jak:

Cel 1. Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych;

Cel 3. Wzrost i poprawę wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy;

Cel 4. Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

5) Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027 polityka publiczna z perspektywą do roku 2030

Jest to dokument o charakterze operacyjno-wdrożeniowym, ustanowiony w celu realizacji celów związanych z przeciwdziałaniem ubóstwu i wykluczeniu społecznemu. Jest aktualizacją dokumentu z 2014 roku opracowanego na lata 2014-2021. Dla zrealizowania celu głównego Programu wskazano trzy cele szczegółowe:

- zmniejszenie zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem wśród dzieci i młodzieży,
- zwiększenie dostępu do usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym,
- zwiększenie integracji społecznej grup najbardziej zagrożonych wykluczeniem.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie wpisuje się w następujące priorytety i działania KPPUWS:

Priorytet I. Przeciwdziałanie ubóstwu i wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży poprzez:

Działanie 1.1. Rozwój usług środowiskowych wspierających rodzinę oraz usług opiekuńczych i edukacyjnych dla dzieci,

Działanie 1.3. Wsparcie finansowe rodzin z dziećmi;

Priorytet III. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych i innych osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, poprzez:

Działanie 3.1. Wsparcie osób z niepełnosprawnościami,

Działanie 3.2. Wsparcie osób starszych w codziennym funkcjonowaniu, aktywizacja społeczna seniorów, przeciwdziałanie samotności,

Działanie 3.3. Rozwój usług środowiskowych, dla osób starszych potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w ramach systemu pomocy społecznej,

Działanie 3.4. Wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi oraz znajdujących się w kryzysie psychicznym.

6) Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej

Dokument wyznacza kluczowe kierunki polityki publicznej na rzecz ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych. Położono w nim szczególny nacisk na zwiększenie efektywności działań na rzecz tworzenia miejsc pracy, reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, jak również usług społecznych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie wpisuje się w następujące Obszary:

Obszar II. Solidarny rynek pracy realizowany m.in. poprzez wsparcie i reintegrację społeczną i zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w jednostkach reintegracyjnych, w tym przygotowanie do aktywności zawodowej uczestników warsztatów terapii zajęciowej; aktywizacja zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz osób starszych w podmiotach ekonomii społecznej o solidarnej, w tym wsparcie zatrudnienia osób niepełnosprawnych na chronionym i otwartym rynku pracy.

Obszar IV. Solidarne społeczeństwo realizowane m.in. poprzez budowanie marki ekonomii społecznej i solidarnej, w tym jej popularyzacje wśród opinii publicznej.

7) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023

Przemoc w rodzinie jest jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie wpisuje się w cel główny KPPPR jakim jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce, a jej realizacja jest zgodna z celami szczegółowymi:

Cel 1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

Cel 2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie;

Cel 3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie;

Cel 4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

8) Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2020-2030

Celem głównym Strategii jest włączenie społeczne i zawodowe osób z niepełnosprawnościami. Cele szczegółowe przewidziane do osiągnięcia w wyniku wdrażania działań zaplanowanych w Strategii zostały przygotowane w taki sposób, aby działania zmierzające do poprawy jakości życia osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin stopniowo tworzyły jednocześnie spójną i kompleksową politykę ukierunkowaną na zapewnienie realizacji pełni praw osób z niepełnosprawnościami zgodnie z Konwencją, w tym prawa do pracy, edukacji, uczestnictwa w życiu społecznym i rodzinnym.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie wpisuje się w następujące priorytety wymienionego dokumentu:

Priorytet 1. Niezależne życie;

Priorytet 2. Dostępność;

Priorytet 7. Budowanie świadomości.

9) Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku

W Strategii wskazuje się na nowy model rozwoju regionalnego, zwany modelem funkcjonalnym. Ma on przyczynić się do zrównoważonego rozwoju województwa i opowiadać na zidentyfikowane wyzwania, które stoją przed Wielkopolską w najbliższym czasie. Został on tak zaprojektowany, aby zapewnić rozwój województwa jako społecznie, gospodarczo i terytorialnie zrównoważony obraz, dzięki któremu efektywnie będą rozwijane oraz wykorzystywane miejscowe zasoby i potencjały wszystkich obszarów województwa.

Za główne cele operacyjne, w które wpisuje się Strategia Problemów Społecznych w Powiecie uznano:

- rozwój społeczny wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu;
- wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem.

10) Strategia Polityki Społecznej Województwa Wielkopolskiego do roku 2030

Dokument ten jest mapą priorytetów i drogowskazem kierunków działań, które będą podejmowane w ciągu najbliższej dekady przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego oraz kilka tysięcy instytucji publicznych i społecznych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej w Regionie.

Działania Samorządu Województwa Wielkopolskiego prowadzone w ramach regionalnego systemu polityki społecznej projektowane są z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań oraz możliwości odpowiedzi na wyzwania socjalne, pojawiających się na trzech poziomach:

1. życia codziennego mieszkańców Regionu i funkcjonowania społeczeństwa obywatelskiego,
2. działania jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz podmiotów reprezentujących tzw. trzeci system (cały niepubliczny sektor non-profit jako działalności różnych podmiotów),
3. całościowego funkcjonowania systemu wsparcia.

Stąd też działania podejmowane do roku 2030 w obszarze społecznym mają przyczynić się do tego, aby polityka społeczna w Wielkopolsce kształtowana na poziomie regionalnym

- była wrażliwa na potrzeby społeczne mieszkańców, również tych wymagających zindywidualizowanych form wsparcia oraz społeczeństwa obywatelskiego, co przełoży się na zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości życia, dostępnych i dopasowanych do potrzeb usług społecznych oraz stworzenie ekosystemu do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i obywatelskich działań nieformalnych;
- wspierała działania podejmowane przez gminne i powiatowe jednostki organizacyjne pomocy społecznej oraz ich pracowników, co w efekcie przełoży się na podniesienie jakości realizowanych przez nie działań oraz wpłynie na poprawę warunków pracy kadry socjalnej i opiekuńczej;
- oddziaływała na funkcjonowanie systemu wsparcia w oparciu o innowacyjne metody, nowatorskie rozwiązania oraz działania lobbingowe na rzecz funkcjonalnego i nowoczesnego systemu, co w efekcie przełoży się na skoordynowanie systemu wsparcia i podniesienie jakości współpracy instytucjonalnej podmiotów działających w jego ramach.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Żłotowskim na lata 2025-2035 realizowana będzie między innymi poprzez następujące programy:

- Powiatowy Program Rozwoju Pieczy zastępczej na lata 2024-2026
- Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2024

Fundamentem przedstawionej Strategii jest maksymalne wykorzystanie istniejących zasobów i potencjału przy jednoczesnym jego rozwoju. Dla bezpieczeństwa socjalnego wymagane jest stworzenie takiego systemu zaspokajania potrzeb społecznych, który szybko będzie reagować na zmiany i przystosowywać się do dynamicznie zmieniających się warunków społecznych.

W związku z tym, podstawowym elementem Strategii i jej celem nadrzędnym jest misja, która kształtuje kierunki działania. Wynikają z niej bezpośrednio cele strategiczne, które ją konkretyzują.

MISJA

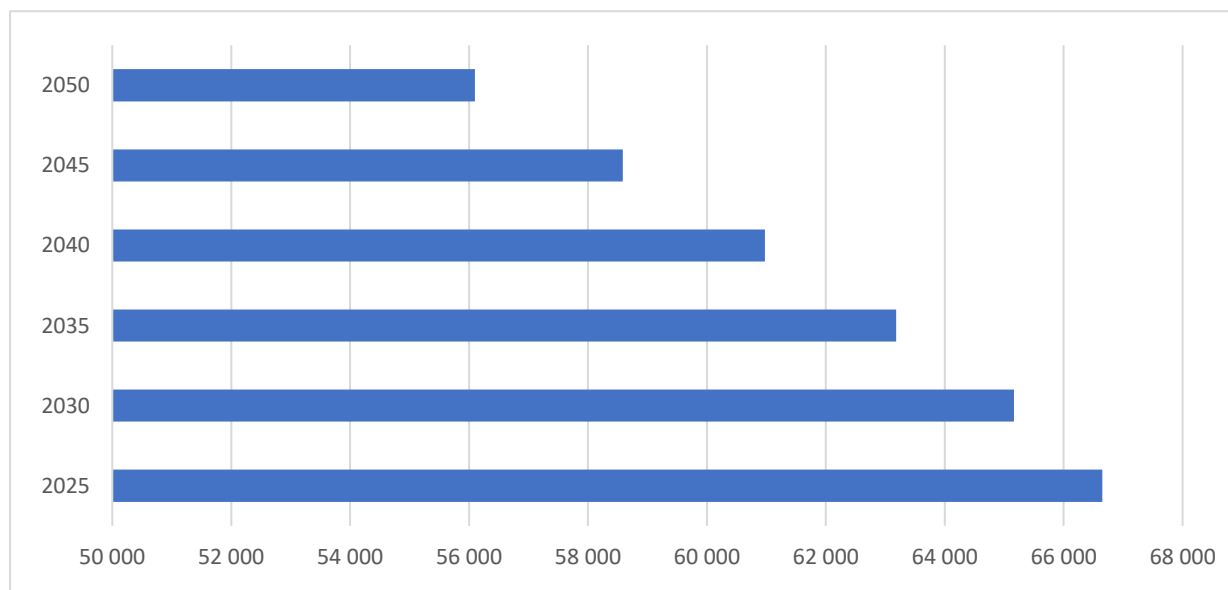
Skuteczna polityka społeczna w powiecie żłotowskim dąży do zapewnienia mieszkańcom bezpieczeństwa socjalnego i zdrowotnego, wsparcia rodziny, aktywizacji i integracji grup zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez umożliwienie samodzielnego rozwiązywania swoich problemów i pełne uczestnictwo w życiu społecznym. Instytucje posiadające wiedzę o potrzebach i problemach społecznych współpracują ze sobą, działając na rzecz potrzebujących.

ROZDZIAŁ I. ANALIZA POWIATU W KONTEKŚCIE STATYSTYCZNYM I SPOŁECZNYM

1. Demografia powiatu złotowskiego

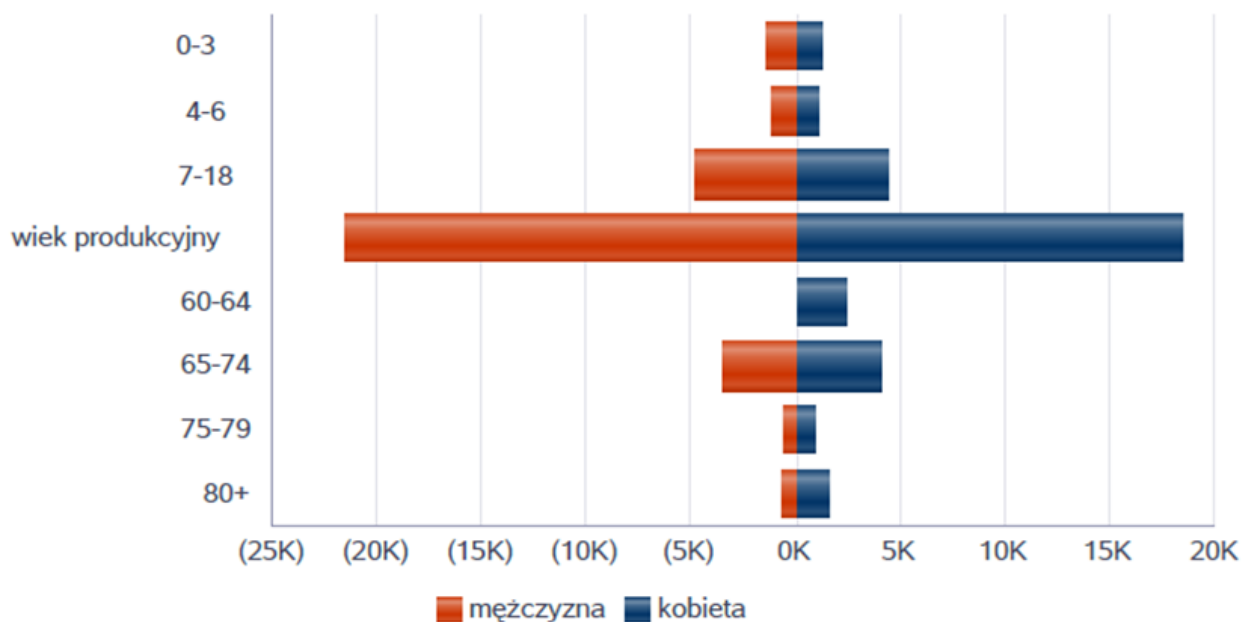
Powiat złotowski stanowi najbardziej odległy obszar województwa wielkopolskiego. Obejmuje miasto Złotów, miasto i gminę Jastrowie, miasto i gminę Krajenka, miasto i gminę Okonek, gminę Złotów, gminę Lipka, gminę Tarnówka oraz gminę Zakrzewo. Według danych GUS, na koniec 2022 roku powiat złotowski liczył 67 589 mieszkańców, z czego 18 275 zamieszkiwało miasto Złotów. Najmniejszą populację odnotowano w gminie Tarnówka, gdzie liczba mieszkańców wyniosła 2 971. Analiza danych wykazuje, że w badanym okresie liczba ludności powiatu zmniejszała się średnio o około 500 osób rocznie. Podział ze względu na płeć ukazuje, że kobiety stanowią niewiele ponad 50% mieszkańców powiatu. Średni wiek mieszkańców wynosi ok 40 lat, co jest zbliżone do średniego wieku mieszkańców województwa wielkopolskiego, a nieznacznie niższe niż średni wiek mieszkańców Polski. Przyrost naturalny powiatu złotowskiego jest ujemny i wynosi -3,10 na 1000 mieszkańców. Prognozy demograficzne na 2050 rok przewidują, że liczba mieszkańców znacząco spadnie. To zjawisko może wpłynąć na różne aspekty społeczne, w tym strukturę rodzin.

Wykres 1. Prognoza liczby mieszkańców powiatu złotowskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Poniższy wykres ilustruje strukturę demograficzną mieszkańców z podziałem na grupy wiekowe i płeć, wskazując na istotną liczebność osób w wieku produkcyjnym oraz przewagę kobiet w starszych grupach wiekowych. Zjawiska te wskazują na wyzwania związane z procesem starzenia się społeczeństwa, spadkiem liczby osób w wieku przedprodukcyjnym. W 2022 roku odsetek mieszkańców w wieku produkcyjnym w powiecie złotowskim był niższy niż średnia wojewódzka.

Wykres 2. Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za 2023 rok PCPR w Złotowie

Bezrobotni w powiecie złotowskim są zróżnicowani pod względem liczby, płci oraz statusu długotrwałego bezrobocia. Najwięcej bezrobotnych odnotowano w gminie miejskiej Złotów (326 osób), a najmniej w gminie wiejskiej Tarnówka (79 osób). W każdej gminie liczba bezrobotnych kobiet przewyższa liczbę mężczyzn, również wśród osób długotrwanie bezrobotnych.

Tabela 1. Bezrobotni w powiecie złotowskim za pierwsze półrocze 2023 roku

Miejscowość	Bezrobotni ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Długotrwanie bezrobotni	Kobiety	Mężczyźni
<i><u>Gmina miejska</u></i>						
Złotów	326	186	140	117	71	46
<i><u>Gminy miejsko-wiejskie</u></i>						
Jastrowie	268	142	126	126	81	45
Krajenka	119	76	43	40	30	10
Okonek	167	94	73	47	31	16
<i><u>Gminy wiejskie</u></i>						
Lipka	113	59	54	41	31	10
Tarnówka	79	46	33	34	18	16
Zakrzewo	96	60	36	30	20	10
Złotów	235	141	94	86	63	23

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Złotowie

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom oraz ich rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie samodzielnie pokonać, przy wykorzystaniu własnych uprawnień, zasobów i możliwości. Poprzez podejmowanie stosownych działań pomoc społeczna zmierza do poprawienia jakości życia osób z niej korzystających, ich życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem społecznym. Pozwala na wyrównywanie szans społecznych i skierowana jest do osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, narażonym tym samym na ubóstwo. Należą do nich: bezrobotni, bezdomni, rodziny wielodzietne, osoby niepełnosprawne. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w formie finansowej, rzeczowej oraz w formie usług środowiskowych i opiekuńczych. System świadczeń pomocy społecznej wspiera finansowo osoby i rodziny o niskich dochodach oraz pozbawione dochodu.

Zakres podmiotowy i przedmiotowy udzielanych świadczeń ulega systematycznemu rozszerzeniu. W skali powiatu pomoc społeczną zgodnie z ustawą o pomocy społecznej świadczą wyspecjalizowane instytucje, tj. ośrodki pomocy społecznej podległe władzom gmin oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie podległe władzom powiatu. Ustawa przypisuje tym instytucjom określone kompetencje realizowane w postaci zadań własnych samorządu oraz zadań zleconych przez administrację rządową. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie wykonuje zadania w zakresie pomocy społecznej, polityki prorodzinnej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie i wspierania osób niepełnosprawnych. Ponadto sprawuje nadzór nad placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, placówkami opiekuńczo – wychowawczymi typu rodzinnego oraz warsztatami terapii zajęciowej. Pełna realizacja zadań w zakresie pomocy społecznej jest możliwa we współdziałaniu z otoczeniem, tj. oświatą, służbą zdrowia, sądem, policją, prokuraturą, kościołami. Zależy też od aktywności społecznej przejawiającej się np. w inicjatywach, istnieniu i działaniu organizacji pozarządowych w zakresie pomocy społecznej.

Strukturę organizacyjną pomocy społecznej w Powiecie złotowskim realizowaną przez jednostki samorządu terytorialnego tworzą:

1) na poziomie gminy – 8 ośrodków pomocy społecznej:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Królowej Jadwigi 54, 77-400 Złotów;
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Poznańska 19, 64-915 Jastrowie;
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Leśna 46, 64-965 Okonek;
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Domańskiego 22, 77-430 Krajenka;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Zwycięstwa 2, 77-416 Tarnówka;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. M.C. Skłodowskiej 3, 77-400 Złotów;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. W. Szczepańskiego 4, 77-424 Zakrzewo;
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Kościuszki 28, 77-420 Lipka;

2) na poziomie powiatu:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie z siedzibą Aleja Piasta 32, 77-400 Złotów;

W obszarze lokalnej polityki społecznej działają ponadto:

- Stowarzyszenie Uśmiech Dziecka w Jastrowiu, któremu powierzono zadanie publiczne, tj. prowadzenie dwóch placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego – „Dzwoneczek” i „Zaczarowany Domek” w Jastrowiu;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu rodzinnego PROMYK w Zakrzewie;
- Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu rodzinnego SZCZĘSLIWA TRZYNASTKA w Okonku;
- warsztaty terapii zajęciowej w Złotowie, Lipce, Okonku, Jastrowiu i Krajence;
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności;
- Powiatowy Urząd Pracy w Złotowie;
- Powiatowa Poradnia Psychologiczna w Złotowie;
- Organizacje pozarządowe.

W Polsce ośrodki pomocy społecznej pełnią niezwykle istotną rolę w przeciwdziałaniu marginalizacji społecznej, oferując wsparcie osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. W powiecie złotowskim instytucje te udzielają kompleksowej pomocy osobom dotkniętym różnorodnymi problemami społecznymi, takimi jak ubóstwo, bezdomność, bezrobocie, trudności w zakresie ochrony macierzyństwa, bezradność opiekuńczo-wychowawcza oraz uzależnienia. Problemy te stanowią najpoważniejsze wyzwania w regionie, wymagając od lokalnych ośrodków pomocy społecznej skutecznego dostosowania działań do specyficznych potrzeb i realiów społecznych.

Tabela 2. Liczba osób w powiecie złotowskim korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w pierwszym półroczu 2023 roku

Miejscowość	Ubóstwo	Bezdomność	Ochrona macierzyństwa	Bezrobocie	Bezradność opiekuńczo-wychowawcza	Alkoholizm
<i><u>Gmina miejska</u></i>						
Złotów	289	21	269	537	339	89
<i><u>Gminy miejsko-wiejskie</u></i>						
Jastrowie	212	21	60	194	25	46
Krajenska	123	6	69	61	60	42
Okonek	304	8	147	195	95	21
<i><u>Gminy wiejskie</u></i>						
Lipka	2	3	23	51	25	4
Tarnówka	55	2	57	64	44	2
Zakrzewo	45	4	40	47	40	4
Złotów	322	4	205	41	174	28

Źródło: Dane uzyskane z Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu złotowskiego

W powiecie złotowskim działa rozbudowany system pieczy zastępczej obejmujący zarówno rodziny zastępcze, jak i placówki opiekuńczo-wychowawcze. Te formy wsparcia odgrywają kluczową rolę w zapewnieniu opieki, bezpieczeństwa oraz odpowiednich warunków rozwoju dzieciom, które z różnych przyczyn zostały pozbawione opieki rodzicielskiej.

Tabela 3. Rodzina i instytucjonalna piecza zastępcza z terenu powiatu złotowskiego na dzień 31 grudnia

	2022		2023		2024	
	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin
Rodzina zastępcza spokrewniona	67	103	61	92	60	87
Rodzina zastępcza niezawodowa	37	68	38	63	33	53
Rodzina zastępcza zawodowa	4	17	5	23	4	25
Rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna	1	3	1	3	2	9
Rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	0	0	0	0	0	0
Rodzinny Dom Dziecka	1	9	2	15	2	13
	Ilość placówek	Ilość dzieci	Ilość placówek	Ilość dzieci	Ilość placówek	Ilość dzieci
Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego	2	29	2	29	2	29
Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego	2	20	2	19	2	16

Źródło: opracowanie własne

Na terenie powiatu złotowskiego nie funkcjonuje obecnie zawodowa rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego, która odgrywa kluczową rolę w zapewnieniu natychmiastowej opieki dzieciom w sytuacjach kryzysowych. Pomimo stałego poszukiwania kandydatów do pełnienia tej funkcji, brak jest osób chętnych do podjęcia się tego odpowiedzialnego zadania. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie podejmuje działania promujące ideę pieczy zastępczej, jednak konieczne jest dalsze wzmacnianie świadomości społecznej i wsparcie dla potencjalnych rodzin zastępczych.

2. Perspektywa mieszkańców powiatu- analiza ankiety społecznej

Strategia rozwiązywania problemów społecznych powiatu złotowskiego jest kluczowym dokumentem wyznaczającym kierunki rozwoju naszej społeczności na kolejne lata. W celu dokładnego zidentyfikowania najważniejszych wyzwań społecznych oraz potrzeb mieszkańców, przeprowadzono ankietę, która została rozpowszechniona zarówno indywidualnie, jak i online, wśród mieszkańców

powiatu. Badanie pozwoliło na zebranie opinii zróżnicowanej grupy respondentów, co zapewniło reprezentatywność wyników.

Większość ankietowanych mieszka w powiecie od urodzenia, co świadczy o silnych więziach lokalnych. Podział na płeć ukazał, że 75% badanych stanowiły kobiety, a 25% mężczyźni. Najlicniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 36–45 lat, które stanowiły 43,75% badanych. Kolejne grupy wiekowe to osoby w przedziale 26–35 lat (27,08%) oraz 46–55 lat (14,58%). W mniejszym stopniu reprezentowane były osoby w wieku 20–25 lat (8,33%) oraz poniżej 20. roku życia (2,08%). Zaledwie 4,17% respondentów mieściło się w przedziale wiekowym 56–65 lat, natomiast żadna z osób nie należała do grupy powyżej 65. roku życia. Pod względem wykształcenia, 56,25% ankietowanych posiadało wykształcenie wyższe, 35,42% średnie, a wykształcenie zasadnicze zawodowe oraz podstawowe deklarowało po 4,17% respondentów. Jeśli chodzi o miejsce zamieszkania, 56,25% badanych mieszka w miastach, a 43,75% na wsiach. Zebrane dane pozwalają nie tylko na zrozumienie problemów, które dotyczą mieszkańców, ale również na wskazanie grup, które wymagają szczególnej uwagi. Na podstawie wyników ankiety określono priorytety działań, które będą realizowane w ramach strategii, mającej na celu poprawę jakości życia w powiecie złotowskim.

1. Respondenci zostali zapytani o to, jakie problemy i niekorzystne zjawiska ich zdaniem najbardziej uciążliwie się w powiecie. Najczęściej wskazywano alkoholizm (66,67%), co czyni go kluczowym problemem wymagającym interwencji. Kolejne istotne zjawiska to bezradność opiekuńczo-wychowawcza (50%) oraz przemoc w rodzinie (37,5%), które podkreślają potrzebę wsparcia rodzin i działań prewencyjnych. Bezrobocie (27,08%), zanik więzi społecznych (25%) i ubóstwo (18,75%) wskazano jako kolejne wyzwania społeczności. Rzadziej zauważano dewastację środowiska (14,58%), narkomanię, eurosieroctwo (po 10,42%) i przestępczość (4,17%). Bezdomność nie została wskazana (0%). Wyniki te jasno definiują obszary priorytetowych działań dla rozwoju powiatu.
2. Respondenci zostali zapytani o obszary, w których należałoby zintensyfikować lub podjąć działania na terenie powiatu w celu poprawy jakości życia mieszkańców. Najczęściej wskazywano przeciwdziałanie alkoholizmowi (56,25%) oraz poprawę jakości świadczeń zdrowotnych (43,75%). Ważnym obszarem jest również zwiększenie dostępu do specjalistycznego wsparcia, takiego jak psychiatrzy czy psycholodzy (39,58%), oraz wspieranie rodzin w wypełnianiu ich funkcji (35,42%). Znaczącą uwagę zwrócono także na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie (27,08%) i wsparcie osób starszych (27,08%). Wyniki podkreślają kluczowe priorytety działań w zakresie poprawy jakości życia mieszkańców powiatu.
3. Respondenci zostali poproszeni o ocenę oferty spędzania wolnego czasu skierowanej do rodzin, dzieci i młodzieży w powiecie. Najwięcej osób oceniło ją jako niedostateczną (37,5%), co wskazuje na istotne braki w tym obszarze. Również po 25% badanych uznało ofertę za dobrą lub dostateczną, natomiast 12,5% nie miało na ten temat zdania. Wyniki te wyraźnie sygnalizują potrzebę rozszerzenia

i ulepszenia dostępnych form aktywności, szczególnie tych skierowanych do młodszych grup społeczności oraz rodzin.

4. Wyniki przeprowadzonej ankiety pokazują, że przemoc w rodzinie jest postrzegana jako istotny problem społeczny przez 37,50% respondentów, a 25% uznaje ją raczej za problem. Odpowiedź „raczej nie” zadeklarowało 20,83%, a 16,67% nie miało zdania. Te wyniki wskazują na potrzebę dalszej edukacji i działań prewencyjnych, aby zwiększyć świadomość społeczną i skutecznie przeciwdziałać przemocy w rodzinach na terenie powiatu.
5. W odpowiedzi na pytanie dotyczące działań, które powinny zostać podjęte w celu zmniejszenia problemu przemocy w rodzinie w powiecie złotowskim, respondenci wskazali szereg różnych inicjatyw. Wśród najczęściej wymienianych propozycji znalazły się działania prewencyjne, takie jak organizowanie szkoleń, warsztatów i zajęć edukacyjnych, które obejmowałyby zarówno dzieci, jak i dorosłych. Wskazano także na potrzebę wprowadzenia programów profilaktycznych oraz działań terapeutycznych, w tym terapii rodzinnej i wsparcia dla ofiar przemocy. Ważnym postulatem było również zwiększenie świadomości kobiet na temat dostępnych form pomocy, które mogą otrzymać w sytuacji, gdy zdecydują się opuścić przemocowy związek. Respondenci zwrócili uwagę na konieczność rozpowszechniania informacji o możliwościach uzyskania wsparcia, jak również na potrzebę większego nadzoru i szybszego reagowania na zgłoszenia dotyczące przemocy. Wskazywano także na konieczność pogłębionego wglądu w sytuację rodzinną i bliższego poznania środowiska danej rodziny. Podkreślono również znaczenie edukacji rodziców, w tym organizacji szkół dla rodziców, które podnosiłyby ich kompetencje wychowawcze. Wśród propozycji znalazły się również drastyczniejsze środki, takie jak eksmisje sprawców przemocy, które miałyby na celu zapewnienie bezpieczeństwa ofiarom. Zebrane odpowiedzi wskazują na szeroki wachlarz działań, które mogłyby przyczynić się do skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinach w powiecie złotowskim.
6. W odpowiedzi na pytanie dotyczące oceny działań na rzecz osób niepełnosprawnych realizowanych na terenie powiatu złotowskiego, 27,08% respondentów oceniło te działania jako „dobre”, natomiast połowa ankietowanych (50%) uznała je za „dostateczne”. 10,42% osób oceniło je jako „niedostateczne”, a 12,50% nie miało zdania na ten temat. Wyniki te sugerują, że choć część mieszkańców dostrzega pozytywne działania w tym obszarze, istnieje również duży potencjał do ich poprawy i dalszego rozwoju.
7. W odpowiedzi na pytanie dotyczące działań, które powinny zostać podjęte w celu skuteczniejszej pomocy osobom niepełnosprawnym zamieszkującym powiat złotowski, respondenci wskazali szereg różnorodnych propozycji. Wśród najczęściej pojawiających się sugestii znalazła się potrzeba likwidacji barier architektonicznych, zarówno w przestrzeni publicznej, jak i w instytucjach, co pozwoliłoby na łatwiejszy dostęp do różnych usług. Zwrócono uwagę na konieczność poprawy dostępności do lekarzy

specjalistów oraz rehabilitacji, co znacząco wpłynęłoby na jakość życia osób niepełnosprawnych. Respondenci postulowali także większą integrację społeczną, proponując organizowanie imprez integracyjnych, spotkań oraz zajęć dla osób niepełnosprawnych, zarówno w miastach, jak i na wsiach. Istotnym elementem były również sugestie związane z zapewnieniem lepszej dostępności do informacji o dostępnych formach wsparcia oraz o możliwościach zatrudnienia, w tym tworzenie miejsc pracy chronionej. Ponadto, wskazano na konieczność wsparcia transportu, co ułatwiłoby mobilność osób niepełnosprawnych. Kolejną propozycją było zwiększenie zasiłków, co mogłoby poprawić sytuację finansową osób niepełnosprawnych oraz aktywizacja tych osób do kontaktu z innymi, co przyczyniłoby się do ich większej integracji w społeczeństwie. Oczekiwano również większego wsparcia dla rodzin osób niepełnosprawnych oraz rozbudowy oferty specjalistycznej, w tym terapeutycznej. Podkreślono również znaczenie współpracy między jednostkami pomocowymi, co pozwoliłoby na bardziej efektywne świadczenie wsparcia. Wśród propozycji znalazły się także takie, jak zbudowanie zjazdów dla osób z wózkiem, oznaczenia poziome przy przejściach dla pieszych, oraz zapytanie osób niepełnosprawnych o ich rzeczywiste potrzeby, aby działania te były jak najlepiej dopasowane do ich oczekiwań.

8. W odpowiedzi na pytanie dotyczące oceny działań na rzecz osób starszych realizowanych na terenie powiatu złotowskiego, 18,75% respondentów oceniło je jako „dobre”, natomiast 52,08% uznało je za „dostateczne”. 16,67% osób oceniło te działania jako „niedostateczne”, a 12,50% nie miało zdania na ten temat. Wyniki te wskazują, że choć część osób dostrzega pozytywne aspekty działań na rzecz seniorów, to jednak większość uważa, że podejmowane inicjatywy mogłyby być bardziej efektywne lub wymagają dalszego rozwoju.
9. W odpowiedzi na pytanie dotyczące działań, które powinny zostać podjęte w celu skuteczniejszej pomocy osobom starszym zamieszkującym powiat złotowski, respondenci zaproponowali szeroki wachlarz inicjatyw. Wśród najczęściej wymienianych działań znalazły się propozycje związane z organizowaniem wolontariatu, zarówno w zakresie pomocy codziennej, jak i zapobiegania wykorzystywaniu naiwności osób starszych. Wskazano również na konieczność wzmocnienia integracji seniorów w środowisku lokalnym oraz organizowania wydarzeń kulturalnych i imprez okolicznościowych, które sprzyjałyby ich aktywizacji społecznej. Wielu respondentów zwróciło uwagę na potrzebę rozwoju opieki długoterminowej oraz dostępności specjalistycznych usług medycznych, takich jak geriatra. Istotnym postulatem była również pomoc w codziennych czynnościach życiowych oraz świadczenie usług opiekuńczych. Proponowano również organizowanie wyjazdów rehabilitacyjnych oraz wspieranie i promocję klubów seniora, a także rozszerzenie działań wolontariackich. Wśród innych propozycji pojawiły się pomysły na tworzenie miejsc opieki nad osobami starszymi, takich jak dzienne grupy opieki, oraz powołanie instytucji przypominającej rolę asystenta osoby niepełnosprawnej, który mógłby wspierać seniorów w codziennym funkcjonowaniu.

Podkreślono również potrzebę zmniejszenia biurokracji i ułatwienia dostępu do usług, a także wprowadzenia zniżek na posiłki dla seniorów. Respondenci zasugerowali także rozwój miejsc aktywności fizycznej i zajęć usprawniających, takich jak terapie zajęciowe oraz organizowanie edukacji w zakresie obsługi komputerów i smartfonów, co pomogłoby seniorom w łatwiejszym dostępie do nowoczesnych technologii i informacji. Te propozycje wskazują na szeroką potrzebę kompleksowej opieki, wsparcia społecznego oraz aktywizacji osób starszych w powiecie.

10. W odpowiedzi na pytanie dotyczące poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania, 39,58% respondentów odpowiedziało, że czuje się bezpiecznie, natomiast 56,25% odpowiedziało raczej czuje się bezpiecznie. Tylko 2,08% osób stwierdziło, że raczej nie czują się bezpiecznie, a niewielki odsetek (2,08%) odpowiedział, że nie czuje się bezpiecznie. Wyniki te wskazują, że zdecydowana większość mieszkańców powiatu złotowskiego czuje się bezpiecznie w swoim otoczeniu, jednakże warto zwrócić uwagę na te niewielkie grupy, które mogą mieć w tym zakresie wątpliwości.
11. W odpowiedzi na pytanie dotyczące działań, które należy podjąć w celu zapobiegania przestępczości i poprawy poczucia bezpieczeństwa mieszkańców powiatu złotowskiego, respondenci zaproponowali szereg istotnych inicjatyw. Wśród najczęściej wymienianych pomysłów znalazło się założenie monitoringu w newralgicznych miejscach oraz zwiększenie liczby patroli policyjnych. Respondenci podkreślili także znaczenie działań prewencyjnych, takich jak zagospodarowanie czasu wolnego młodzieży oraz edukacja rodziców, co mogłoby zmniejszyć ryzyko popełniania przestępstw, zwłaszcza wśród młodszych osób. Innym ważnym postulatem była poprawa skuteczności w walce z handlem narkotykami oraz doświetlanie miejsc, które od lat są zaniedbane i stanowią potencjalne źródło zagrożeń. Wskazano także na potrzebę monitorowania miejsc, w których często przebywa młodzież, takich jak boiska czy parki. Zwiększenie liczby funkcjonariuszy na komisariatach, jak również prowadzenie szkoleń i warsztatów dla mieszkańców oraz kadry policji, zostały uznane za kluczowe dla poprawy skuteczności działań prewencyjnych i zwiększenia poczucia bezpieczeństwa. Respondenci zasugerowali również udzielanie informacji na temat nowych metod oszustw, sposobów ochrony przed napaściami oraz metod zabezpieczania się na „gorsze czasy”, co mogłoby pomóc mieszkańcom w unikaniu zagrożeń. Te propozycje wskazują na konieczność szeroko zakrojonych działań zarówno ze strony służb porządkowych, jak i samych mieszkańców, w celu stworzenia bezpieczniejszego środowiska na terenie powiatu.
12. W odpowiedzi na pytanie dotyczące instytucji, które mogą w największym stopniu przyczynić się do złagodzenia lub rozwiązania lokalnych problemów społecznych w powiecie złotowskim, respondenci wskazali szereg kluczowych podmiotów. Najczęściej wymieniane instytucje to Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS), Powiatowy Urząd Pracy (PUP), Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (PCPR), poradnie specjalistyczne, ośrodki kultury oraz policja. Wskazano także na istotną rolę szpitala, organizacji pozarządowych, poradni psychologiczno-pedagogicznych, Starostwa Powiatowego,

Urzędów Gmin i Miast, a także Ośrodka Interwencji Kryzysowej. Dodatkowo, respondenci zauważyli znaczenie parafii, placówek edukacyjnych, sądów, zakładów pracy, fundacji oraz stowarzyszeń, które mogą wspierać działania na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. Tak szeroki wachlarz wskazanych instytucji sugeruje, że rozwiązanie lokalnych problemów społecznych wymaga zaangażowania wielu różnych podmiotów, które powinny współpracować w celu zapewnienia kompleksowego wsparcia mieszkańcom powiatu.

13. W odpowiedzi na pytanie dotyczące znajomości oferty działań pomocowych lokalnych instytucji publicznych 14,58% respondentów zadeklarowało, że zna ofertę, a 60,42% stwierdziło, że raczej ją zna. Natomiast 20,83% uznało, że raczej nie zna oferty, a 4,17% przyznało, że jej nie zna. Wyniki te pokazują, że większość mieszkańców powiatu ma przynajmniej częściową świadomość dostępnych działań pomocowych, choć nadal istnieje grupa osób z ograniczoną wiedzą na ten temat.

14. W odpowiedzi na pytanie o wiedzę na temat miejsc, w których można szukać wsparcia w rozwiązywaniu problemów, 25% respondentów odpowiedziało, że wie, gdzie szukać pomocy, a 60,42% stwierdziło, że raczej wie. Z kolei 14,58% uznało, że raczej nie posiada takiej wiedzy, a 0% zadeklarowało jej brak. Wyniki te wskazują, że większość mieszkańców powiatu złotowskiego orientuje się w dostępnych miejscach wsparcia, choć istnieje grupa osób, która może potrzebować dodatkowych informacji w tym zakresie.

15. Respondenci wskazali różnorodne źródła informacji na temat działalności instytucji publicznych. Najczęściej wymienianym źródłem był internet, który jest głównym kanałem pozyskiwania informacji. Kolejnymi popularnymi źródłami były ulotki i plakaty, a także rozmowy z innymi oraz bezpośrednio informacje uzyskiwane z instytucji. Dodatkowo, znajomi, gazety, media, oraz instytucje takie jak PCPR i OPS również pełnią istotną rolę w dostarczaniu informacji o działalności publicznych jednostek. Te różne formy komunikacji wskazują na wielość sposobów, w jakie mieszkańcy powiatu złotowskiego mogą dowiadywać się o dostępnych formach wsparcia.

Wyniki ankiety wskazują, że mieszkańcy powiatu złotowskiego w dużej mierze czują się bezpiecznie, choć istnieje przestrzeń do poprawy w kwestii prewencji i zwiększenia liczby patroli policji oraz monitoringu w miejscach publicznych. Zdecydowana większość respondentów ma świadomość dostępnych form wsparcia, zwłaszcza poprzez internet, ulotki oraz instytucje takie jak OPS, PCPR czy PUP. Jednakże wciąż zauważalna jest potrzeba lepszej integracji działań instytucji pomocowych oraz skutecznego dotarcia z informacjami do osób, które mogą nie być w pełni świadome dostępnych opcji. Z kolei propozycje dotyczące poprawy oferty dla osób starszych i niepełnosprawnych pokazują, że mieszkańcy oczekują większej liczby inicjatyw związanych z opieką, edukacją i aktywizacją społeczną.

ROZDZIAŁ II. ZINTEGROWANY SYSTEM WSPARCIA RODZINY

Koncepcja pracy socjalno – wychowawczej z rodziną, mimo że jest osadzona w tradycjach polskiej pedagogiki społecznej, współcześnie charakteryzuje się wielością inspiracji, czerpiąc z kilku podstawowych źródeł, m.in. z modeli terapeutycznych (w szczególności z systemowej terapii rodzin czy podejścia skoncentrowanego na rozwiązaniach), popularyzowanego podejścia ekosystemowego, teorii i praktyk antyopresyjnych (antydiskryminacyjnych), podejścia refleksyjnego i zaadaptowanych na potrzeby praktyki wybranych modeli wspierania rodziny, tj. konferencji grupy rodzinnej, wideotreningu, komunikacji czy dialogu motywującego. Wymienione podejścia pomagają osobom zaangażowanym w pracę z rodziną lepiej rozumieć rzeczywistość rodzinną, kształtują kierunek ich działania oraz wyjaśniają kontekst podejmowanej aktywności.

Wychowanie definiuje się w szerszy lub węższy sposób. W szerszym sensie rozumie się je jako „oddziaływanie całokształtu specyficznych pedagogicznych bodźców i doświadczeń ogólnospołecznych, grupowych, indywidualnych, profesjonalnych i nieprofesjonalnych przynoszących trwałe skutki w rozwoju jednostki ludzkiej w jej sferze fizycznej, umysłowej, społecznej, kulturalnej i duchowej”. Badacze znaczenia wychowania i wpływów zwracają uwagę na więzi rodzinne oraz wartość, niepowtarzalność oraz intymność życia rodzinnego, a także poczucie wspólnotowej jedności z indywidualnością interesów poszczególnych członków rodziny. W odniesieniu do modelu wychowania w rodzinie nie sposób pominąć powszechnego zjawiska jakim są błędy wychowawcze, analizowane w kontekście postaw rodzicielskich, określanych jako takie zachowanie rodzica, które zostawia negatywne skutki w procesie wychowawczym dziecka. W literaturze przedmiotu określa się typologię błędów wychowawczych, do których zaliczyć należy: rygoryzm, zachowania agresywne, hamowanie aktywności dziecka, obojętność, ekspozowanie siebie, uleganie, wyręczanie, idealizacja dziecka oraz błąd niekonsekwencji. Możliwymi konsekwencjami błędów wychowawczych popełnianych przez rodziców są u dzieci m.in.: bierność, niska samoocena, brak samodzielności, zachowania agresywne, lęk, czy brak poczucia bezpieczeństwa.

Uzupełnieniem i rozwinięciem analizy dotyczącej wychowania jest jedna z kategorii zachowań rodzicielskich jaką jest postawa rodzicielska, określana jako całościowa forma ustosunkowywania się rodziców do dzieci, zagadnień wychowawczych, ukształtowaną podczas pełnienia funkcji rodzicielskich. Wśród czynników determinujących postawy rodzicielskie wymienić należy: wzorce otoczenia, szczególne wzorce rodzicielskie z rodziny pochodzenia, kapitał kulturowy, cechy rodziców, takie jak cechy osobowości, temperament, emocjonalność, poziom inteligencji, przeżyte traumy; specyficzne własności dziecka, np. płeć, wiek, kolejność urodzenia, temperament, inteligencja, wygląd oraz jakość związku małżeńskiego.

Na terenie powiatu złotowskiego funkcjonuje wiele rodzin potrzebujących wsparcia w wypełnianiu swoich podstawowych funkcji. Skala wypłacanych świadczeń socjalnych, ujawnianych zaniedbań opiekuńczo – wychowawczych oraz dysfunkcji rodzin czy w końcu liczba dzieci zabezpieczanych w pieczy zastępczej świadczy o konieczności stosowania wieloaspektowego wsparcia.

Na terenie powiatu ośrodki pomocy społecznej zatrudniają asystentów rodziny, odgrywających kluczową rolę w systemie wsparcia rodzin zmagających się z trudnościami wychowawczymi, społecznymi i bytowymi. Ich działania koncentrują się na wzmacnianiu kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców, mediacji w konfliktach rodzinnych oraz wskazywaniu możliwości korzystania z dostępnych form pomocy. Asystenci rodziny, dzięki indywidualnemu podejściu oraz budowaniu relacji opartej na zaufaniu, pomagają rodzinom w przezwyciężaniu kryzysów, wspierając je w procesie reintegracji społecznej. Ich praca ma na celu nie tylko poprawę bieżącej sytuacji rodzin, ale również budowanie fundamentów trwałych i samodzielnych rozwiązań na przyszłość, przyczyniając się do wzmacniania stabilności oraz jakości życia dzieci i rodziców.

Tabela 4. Asystenci rodziny w powiecie złotowskim i ilość rodzin korzystających ze wsparcia w 2022 i 2023 roku

Miejscowość	2022	Ilość rodzin korzystających ze wsparcia	2023	Ilość rodzin korzystających ze wsparcia
<i><u>Gmina miejska</u></i>				
Złotów	2	28	2	29
<i><u>Gminy miejsko-wiejskie</u></i>				
Jastrowie	2	41	2	brak danych
Krajenka	1	9	1	8
Okonek	1	17	1	15
<i><u>Gminy wiejskie</u></i>				
Lipka	1	11	1	11
Tarnówka	1	6	1	6
Zakrzewo	1	5	1	4
Złotów	1	9	1	8

Źródło: Dane przekazane przez Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu złotowskiego

Ośrodki Pomocy Społecznej w powiecie złotowskim odgrywają kluczową rolę w wspieraniu rodzin, oferując kompleksową pomoc finansową i niefinansową. W zakresie wsparcia finansowego placówki te udzielają rodzinom świadczeń takich jak zasiłki rodzinne, wychowawcze, celowe oraz okresowe, które pomagają w pokryciu podstawowych potrzeb życiowych, takich jak zakup żywności, leków czy opłat za mieszkanie. Oprócz wsparcia materialnego, ośrodki pomocy społecznej oferują również pomoc niefinansową, w tym doradztwo, wsparcie psychologiczne oraz organizowanie szkoleń i warsztatów. Te działania mają na celu poprawę umiejętności wychowawczych, radzenie sobie

z trudnościami emocjonalnymi i poprawę sytuacji zawodowej rodzin. Dzięki tej wszechstronnej pomocy, ośrodki przyczyniają się do budowania stabilności rodzinnej oraz poprawy jakości życia ich członków.

Tabela 5. Ilość osób korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu złotowskiego w 2022 i 2023 roku

Miejscowość	2022		Pierwsze półrocze 2023	
	Świadczenia finansowe	Świadczenia niefinansowe	Świadczenia finansowe	Świadczenia niefinansowe
<i><u>Gmina miejska</u></i>				
Złotów	409	368	279	216
<i><u>Gminy miejsko-wiejskie</u></i>				
Jastrowie	677	-	491	-
Krajenka	246	96	154	86
Okonek	545	326	424	290
<i><u>Gminy wiejskie</u></i>				
Lipka	323	-	148	-
Tarnówka	225	0	135	0
Zakrzewo	111	134	74	111
Złotów	385	357	295	282

Źródło: Dane przekazane przez Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu złotowskiego

Poradnictwo specjalistyczne w każdej gminie powiatu złotowskiego, obejmuje przede wszystkim wsparcie psychologiczne, prawne i socjalne, jest dedykowane osobom i rodzinom, które zmagają się z trudnościami życiowymi lub potrzebują pomocy w ich rozwiązywaniu. W ramach tej pomocy szczególny nacisk kładzie się na dostosowanie wsparcia psychologicznego do indywidualnych potrzeb każdego klienta. Oferowane usługi obejmują szeroki zakres działań, takich jak poradnictwo, wsparcie oraz edukacja, a ich celem jest skuteczne przeciwdziałanie kryzysom oraz rozwiązywanie problemów życiowych. Zakres świadczonej pomocy obejmuje między innymi:

- ✓ wsparcie skoncentrowane na rozwiązaniu konkretnych problemów,
- ✓ działania mające na celu przeciwdziałanie kryzysowi,
- ✓ pomoc i wsparcie rodzin oraz osób dotkniętych przemocą,
- ✓ działania na rzecz poprawy relacji i integracji rodzinnej,
- ✓ poradnictwo dotyczące opieki i wychowania dzieci, skierowane zarówno do rodzin naturalnych, jak i zastępczych.

Tego rodzaju kompleksowe podejście pozwala na skuteczne odpowiadanie na potrzeby osób w trudnej sytuacji oraz wspiera ich w procesie wychodzenia z życiowych trudności.

Poradnictwo prawne stanowi istotny element wsparcia dla osób i rodzin potrzebujących pomocy w zakresie interpretacji i stosowania przepisów prawa. Usługi te obejmują udzielanie informacji

o obowiązujących przepisach, zwłaszcza z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego oraz ochrony praw lokatorów. Należy podkreślić, że pomoc prawna nie obejmuje reprezentacji klientów przed sądami, lecz koncentruje się na doradztwie i przygotowywaniu niezbędnych dokumentów. Świadczone usługi radca prawnego obejmują m.in.:

- ✓ postępowania alimentacyjne: wsparcie w przygotowaniu pozwów o zasądzenie alimentów na dzieci, a także w dochodzeniu należnych alimentów w toku postępowań egzekucyjnych,
- ✓ postępowania spadkowe: pomoc w zrozumieniu procedur dziedziczenia,
- ✓ zabezpieczenie społeczne: wsparcie w sporządzaniu odwołań od decyzji organów pomocy społecznej oraz w sprawach dotyczących rent i emerytur,
- ✓ wnioski dotyczące ograniczenia lub pozbawienia władzy rodzicielskiej: pomoc w przygotowywaniu niezbędnych dokumentów,
- ✓ sprawy mieszkaniowe: doradztwo w zakresie praw lokatorów i innych zagadnień mieszkaniowych.

Pomoc w formie poradnictwa socjalnego realizowana jest przez pracowników socjalnych, w ramach ich obowiązków służbowych, w szczególności poprzez:

- ✓ udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osób i rodzin,
- ✓ wsparcie w uzyskaniu pomocy ze strony właściwych instytucji państwowych, samorządowych i organizacji pozarządowych oraz wspieranie w ubieganiu się o taką pomoc,
- ✓ udzielanie zainteresowanym informacji o przysługujących im prawach i uprawnieniach,
- ✓ pomoc w uzyskaniu wsparcia psychologicznego, prawnego i innych form pomocy,
- ✓ udzielanie porad w samodzielnym rozwiązywaniu problemów,
- ✓ informowanie osób dotkniętych przemocą w rodzinie o przysługujących im prawach i formach pomocy,
- ✓ wsparcie w sytuacjach związanych z problemami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Wspieranie rodzin w wypełnianiu ich podstawowych funkcji jest kluczowe dla budowania stabilnych i zdrowych relacji społecznych. Rodzina pełni fundamentalną rolę w rozwoju emocjonalnym, społecznym i edukacyjnym dzieci, a także w kształtowaniu wartości, które przenoszone są na kolejne pokolenia. Jednak współczesne wyzwania, takie jak tempo życia, zmiany społeczne czy trudności wychowawcze, mogą znacząco utrudniać rodzicom skuteczne pełnienie tych ról. Dlatego tak istotne jest zapewnienie im wsparcia w postaci profesjonalnych szkoleń, warsztatów i konsultacji, które pomagają wzmacniać kompetencje wychowawcze i radzić sobie z codziennymi trudnościami. Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Złotowie, realizując kompleksowe działania edukacyjne, odgrywa niezastąpioną rolę w tym procesie. W ostatnich latach poradnia przeprowadza szereg szkoleń, konferencji

i pogadanek dla rodziców, m.in. „Wspieranie kompetencji wychowawczych rodziców”, „Jak przygotować siebie i dziecko na pójście do szkoły”, „Czy to już wada wymowy? O prawidłowościach rozwoju mowy dziecka i jego zaburzeniach”, Warsztaty szkoła dla rodziców „Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały”, „Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły”, „Po co logopedia dzieciom, które jeszcze nie mówią”, „Diagnoza, diagnozy, diagnozie – analiza przypadków. Przyczyny, przebieg i konsekwencje diagnozy”, „Apsik w szkole – pasmo niepowodzeń czy może sukcesów”, „Ortodoncja w logopedii, logopedia w ortodoncji”, „Budowanie relacji z dzieckiem” oraz nauczycieli m.in.: „Praca z dzieckiem/ z uczniem z afazją w przedszkolu/szkole”, „Zaburzenia emocjonalne i psychiczne dzieci”, „Depresja”, „Tiki i Fas”, „Problematyka zaburzeń psychicznych i emocjonalnych dzieci i młodzieży”, „ Jak pracować z uczniem z mutyzmem wybiórczym”, „Głęboka dysleksja rozwojowa i dyskalkulia u uczniów”, „Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole”, „Zindywidualizowana ścieżka kształcenia i jej właściwa organizacja oraz Indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny”.

Wspieranie rodzin w trudnych sytuacjach życiowych jest fundamentem budowania silnych i zdrowych społeczności. W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie szczególną uwagę przykładą się do wsparcia rodzin zastępczych i biologicznych, które pełnią niezwykle ważną rolę w procesie wychowawczym i rozwoju dzieci. Działania realizowane przez PCPR koncentrują się na dostarczaniu kompleksowej pomocy, zarówno w zakresie podnoszenia kompetencji wychowawczych opiekunów, jak i w zapewnianiu dzieciom odpowiednich warunków do nauki i emocjonalnego rozwoju. Dzięki zróżnicowanym inicjatywom, PCPR stara się stworzyć wspierające środowisko, które sprzyja nie tylko adaptacji, ale i rozwojowi dzieci w pieczy zastępczej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie organizuje różnorodne działania mające na celu podniesienie jakości życia i rozwoju dzieci oraz wspieranie ich opiekunów. Dla rodzin zastępczych oferujemy szkolenia, które wzbogacają ich kompetencje wychowawcze, oraz spotkania integracyjne, które umożliwiają wymianę doświadczeń i budowanie silniejszych więzi między rodzinami. Jednym z ważniejszych wydarzeń organizowanych przez PCPR jest Dzień Rodzicielstwa Zastępczego, który ma na celu uświetnienie roli, jaką pełnią rodziny zastępcze w systemie opieki nad dziećmi. Ponadto, realizujemy warsztaty "Szkoła dla Rodziców i Wychowawców", który pomaga uczestnikom w rozwiązywaniu trudności wychowawczych i podnosi ich umiejętności w zakresie efektywnej opieki nad dziećmi. Aby jeszcze skuteczniej wspierać dzieci i ich rodziny, organizujemy także program wolontariatu, w ramach którego młodzież ze szkół średnich udziela korepetycji z przedmiotów tj. matematyka, język polski czy język angielski, pomagając dzieciom w osiągnięciu sukcesów edukacyjnych. Stale planujemy rozwój rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących Rodzinne Domy Dziecka oferując im stałe wsparcie, podnoszenie kompetencji oraz poprawę warunków finansowych. Nieustannie poszukujemy także kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, dbając o to, aby każdemu dziecku zapewnić bezpieczne i wspierające środowisko do rozwoju.

W 2023 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie pozyskało dofinansowanie w wysokości 3.912.148,25 zł, (w tym: kwota dofinansowania 3.716.540,84 zł oraz wkład własny 195.607,41 zł) w ramach projektu pn. „Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w województwie wielkopolskim” nr FEWP.06.15-IZ.00-001/23, Działania 6.15 Wsparcie rodziny i systemu pieczy zastępczej, realizowanego przez: Samorząd Województwa Wielkopolskiego/ Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w partnerstwie z Powiatami Województwa Wielkopolskiego, finansowanego w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski. Zadania projektowe obejmują wsparcie i usługi na rzecz dzieci i młodzieży przebywających w systemie pieczy zastępczej zarówno rodzinnej jak i instytucjonalnej oraz wsparcie pracowników i osoby zaangażowane do realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w okresie do 2029 roku.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie prowadzi szereg działań mających na celu wspieranie rodzin zastępczych oraz osób wychowujących dzieci w trudnych warunkach. Jednym z kluczowych elementów zintegrowanego wsparcia jest organizacja grup wsparcia dla rodzin zastępczych, które stanowią przestrzeń do wymiany doświadczeń, wsparcia emocjonalnego oraz zdobywania wiedzy na temat wychowania i opieki nad dziećmi. Grupa wsparcia oferuje możliwość dyskusji na temat codziennych wyzwań związanych z opieką nad dziećmi, rozwiązywaniem problemów wychowawczych oraz radzeniem sobie z trudnymi emocjami.

Świetlice socjoterapeutyczne w powiecie złotowskim stanowią jeden ze sposobów wsparcia dzieci i rodzin, które borykają się z trudnościami wychowawczymi i emocjonalnymi. Celem tych placówek jest stworzenie bezpiecznego, wspierającego środowiska, w którym dzieci mogą rozwijać umiejętności społeczne, emocjonalne i intelektualne. W ramach działalności świetlic organizowane są zajęcia edukacyjne, które pomagają dzieciom radzić sobie z trudnymi emocjami i nawiązywać zdrowe relacje z rówieśnikami. Ponadto, świetlice pełnią ważną rolę w wspieraniu rodziców, oferując im pomoc w przewycięzaniu problemów wychowawczych oraz ułatwiając integrację z dziećmi. Dzięki indywidualnemu podejściu oraz ścisłej współpracy z rodzinami, dzieci mają szansę na lepszą integrację społeczną, co sprzyja ich pozytywnej transformacji i rozwojowi.

Świetlice socjoterapeutyczne na terenie powiatu złotowskiego pełnią ważną rolę w wspieraniu dzieci i młodzieży, zwłaszcza w trudnych sytuacjach wychowawczych i emocjonalnych. W 2022 i 2023 roku funkcjonowały następujące świetlice:

1. 1 świetlica na terenie gminy Krajenka,
2. 1 świetlica na terenie gminy Zakrzewo,
3. 4 świetlice na terenie gminy Okonek.

Te placówki stanowią cenny zasób, pomagając dzieciom i ich rodzinom w przewycięzaniu trudności oraz zapobieganiu dalszym problemom. Choć liczba świetlic w powiecie jest ograniczona, to ich obecność jest kluczowa dla osób, które potrzebują wsparcia. Istnieje potrzeba dalszego rozwoju sieci

takich placówek, aby zapewnić większy dostęp do tej formy pomocy w całym powiecie, co pozwoli dotrzeć do szerszej grupy osób w trudnych sytuacjach życiowych.

Ważnym elementem systemu wsparcia w każdym powiecie jest prowadzenie placówek wsparcia dziennego, które stanowią kluczowy element w zapewnianiu pomocy osobom, szczególnie dzieciom i młodzieży, znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Placówki te oferują różnorodne formy wsparcia, w tym zajęcia edukacyjne, terapeutyczne i rekreacyjne, które mają na celu poprawę jakości życia uczestników oraz wspieranie ich rozwoju społecznego, emocjonalnego i edukacyjnego. Niestety, na terenie powiatu złotowskiego nie funkcjonuje żadna placówka wsparcia dziennego, co stanowi istotny brak w systemie wsparcia społecznego. Tego rodzaju instytucje mogłyby zaspokoić potrzeby lokalnej społeczności, zapewniając dzieciom i młodzieży bezpieczne miejsce, gdzie mogłyby uzyskać pomoc w zakresie edukacji, integracji społecznej oraz radzenia sobie z trudnościami życiowymi. Utworzenie takiej placówki w powiecie złotowskim mogłoby znacząco wpłynąć na poprawę sytuacji wielu osób, oferując im wsparcie w różnych aspektach życia.

Wspieranie osób w trudnych sytuacjach życiowych jest niezbędnym elementem w budowaniu spójnych i silnych wspólnot lokalnych. Caritas przy parafii pw. św. Rocha w Złotowie odgrywa kluczową rolę w niesieniu pomocy tym, którzy zmagają się z trudnościami materialnymi i życiowymi. Poprzez różnorodne inicjatywy, takie jak organizowanie zbiórek, dystrybucję żywności oraz akcje wsparcia dla osób w kryzysie, organizacja ta przyczynia się do poprawy jakości życia osób potrzebujących, oferując im zarówno praktyczną pomoc, jak i wsparcie o charakterze społecznym i emocjonalnym. W ostatnich latach (2022-2023) pomoc żywnościowa w ramach programu współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego obejmowała łącznie ok 1000 osób. W ramach projektu „Pełna spiżarnia” żywność trafiła do ponad 200 osób. Dodatkowo, Caritas wydał karty zakupowe, umożliwiające codzienne zakupy w sklepach sieci Biedronka, o wartości 150 zł miesięcznie przez dziewięć miesięcy, a później zwiększył wartość wsparcia do 165 zł miesięcznie przez ten sam okres. Caritas organizował również zbiórki świąteczne, w ramach których 34 osoby samotne otrzymały paczki żywnościowe zebrane w sklepach Biedronka, a 67 paczek „pod choinkę” zostało przygotowanych dla dzieci z najuboższych rodzin, dzięki hojności parafian. W ostatnich latach zorganizowano także zbiórkę, z której pozyskano kwotę 1320,50 zł, przeznaczoną na pomoc dziewczynce chorującej na nowotwór. W ramach innych działań, Caritas obdarował osoby chore lub znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej paczkami w ramach projektu „Szlachetna paczka”, a także regularnie pozyskiwał odzież dla najbardziej potrzebujących. Działania Caritas w Złotowie stanowią ważny element systemu wsparcia lokalnej społeczności, skutecznie poprawiając warunki życia osób znajdujących się w kryzysie, a także oferując pomoc w zakresie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych.

Promowanie pozytywnych wzorców spędzania wolnego czasu wśród dorosłych i młodzieży ma kluczowe znaczenie dla zdrowia fizycznego, emocjonalnego oraz społecznego. Aktywności takie jak sport,

rozwijanie pasji czy angażowanie się w wolontariat pomagają kształtować zdrowe nawyki, poprawiają kondycję fizyczną i wzmacniają relacje międzyludzkie. W szczególności, dorośli pełnią ważną rolę w przekazywaniu pozytywnych wzorców dzieciom i młodzieży, angażując się w wspólne aktywności. Promowanie takich działań przyczynia się do budowania odpowiedzialnych postaw, które wpływają na rozwój całej społeczności.

Promowanie wśród dorosłych i młodzieży pozytywnych wzorców spędzania wolnego czasu jest kluczowym elementem wspierania rozwoju i integracji społecznej w powiecie złotowskim. W odpowiedzi na te potrzeby m.in. Stowarzyszenie Polskie Uniwersytety Ludowe Uniwersytet w Radawnicy organizował w ostatnich latach warsztaty artystyczne, takie jak ceramika, malarstwo, akwarela, ikonopisanie, praca w drewnie, wikliniarstwo czy makrama, które pozwalają uczestnikom rozwijać swoje pasje i umiejętności manualne. Zajęcia te stanowią doskonałą okazję do wyrażenia siebie w twórczy sposób, a także sprzyjają budowaniu więzi międzyludzkich. Dodatkowo, organizowane są kursy edukacyjne, takie jak „Uniwersytety Liderów” oraz kursy „Pomoc nauczyciela w przedszkolu”, które pomagają uczestnikom zdobywać nowe umiejętności i podnosić swoje kompetencje zawodowe. Kursy te, obok rozwoju osobistego, mają na celu aktywizację społeczną i obywatelską, umożliwiając uczestnikom lepsze zrozumienie i zaangażowanie w sprawy lokalnej społeczności. Ważnym elementem promocji zdrowego stylu życia w powiecie są także warsztaty Nordic Walking oraz kulinarne. Zajęcia te nie tylko zachęcają do aktywności fizycznej, ale także edukują w zakresie dbania o zdrowie i promują zdrowe nawyki. Te różnorodne inicjatywy stanowią wartościowy sposób na promowanie pozytywnych wzorców spędzania czasu wolnego, oferując mieszkańcom powiatu złotowskiego narzędzia do rozwoju osobistego, aktywności fizycznej i kreatywnej ekspresji.

Cel operacyjny I.1.: Wsparcie rodzin w wypełnianiu podstawowych funkcji.

	Kierunki działań	Wskaźniki
1.	Upowszechnianie roli asystenta rodziny w środowisku	- ilość rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny
2.	Podjęcie działań mających na celu podniesienie predyspozycji opiekuńczo – wychowawczych rodziców	- ilość organizowanych edycji zajęć typu „Szkoła dla Rodziców” - ilość szkoleń dla rodziców - liczba realizowanych programów, projektów
3.	Wsparcie finansowe i rzeczowe najbardziej potrzebujących	- ilość świadczeń socjalnych - ilość beneficjentów pomocy

Cel operacyjny I.2: Wzmacnianie systemu sprzyjającego rozwojowi dziecka w rodzinie oraz poza nią.

	Kierunki działań	Wskaźniki
1.	Organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez m.in. organizowanie działalności świetlic, placówek wsparcia dziennego	- liczba świetlic - liczba placówek wsparcia dziennego - liczba uczestników

2.	Podejmowanie działań edukacyjnych, informacyjnych mających na celu wzrost kompetencji wychowawczych	- liczba szkoleń, warsztatów, pogadank - liczba uczestników
3.	Promowanie wśród dorosłych i młodzieży pozytywnych wzorców spędzania czasu wolnego, w tym zapewnienie dostępu do informacji o możliwościach kształcenia, aktywizację społeczną, kulturalną oraz sportową	- liczba inicjatyw z podziałem na rodzaj - liczba uczestników - liczba działań promocyjnych

Cel operacyjny I.3: Utrzymanie stabilnego systemu pieczy zastępczej.

	Kierunki działań	Wskaźniki
1.	Rozwijanie rodzinnych form pieczy zastępczej poprzez tworzenie nowych rodzin oraz wsparcie rodzin funkcjonujących	- liczba rodzin zastępczych - liczba rodzinnych domów dziecka - liczba kandydatów na rodziny zastępcze - liczba dzieci umieszczona w rodzinnych formach pieczy - wynagrodzenie zawodowych rodzin zastępczych - liczba wolontariuszy zaangażowanych w realizację zadań w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej
2.	Podejmowanie działań promujących rodzinne formy pieczy zastępczej oraz podnoszenie kompetencji kadr organizatora rodzinnej pieczy zastępczej	- liczba wydarzeń promocyjnych - liczba materiałów promocyjnych - liczba szkoleń
3.	Podnoszenie kompetencji i poziomu wiedzy rodzin zastępczych	- liczba organizowanych szkoleń, warsztatów, pogadank, prelekcji - organizowanie grup wsparcia - liczba specjalistów w ramach poradnictwa specjalistycznego w PCPR

Realizatorzy: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie, ośrodki pomocy społecznej, PPPP, POPP, Biblioteka, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe (np. PBŻ, Caritas, PCK, TPD), jednostki samorządu terytorialnego, sąd rodzinny, lokalne media, kościoły, komisje rozwiązywania problemów alkoholowych.

Źródło finansowania: budżet powiatu, budżety gmin z terenu powiatu złotowskiego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, funduszy UE.

Prognoza zmian:

1. Podniesienie poziomu realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczej przez rodziców.
2. Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie wartości i roli rodziny.
3. Wzbogacenie oferty spędzania czasu wolnego oraz wzrost liczby osób korzystających z oferowanych wydarzeń.
4. Zmniejszenie, a w dłuższej perspektywie wyeliminowanie zjawiska zaniedbania dzieci i ubóstwa w rodzinach.
5. Zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.
6. Stabilny system rodzinnej pieczy zastępczej.

ROZDZIAŁ III. AKTYWIZACJA I INTEGRACJA GRUP ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM – w tym osób bezrobotnych, osób starszych, osób z niepełnosprawnością, usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej oraz sprawców i ofiar przemocy domowej

Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym stanowi jedno z najistotniejszych wyzwań współczesnej polityki społecznej. Współczesne społeczeństwo, mimo postępu w wielu dziedzinach, boryka się z narastającymi problemami marginalizacji społecznej, które dotyczą szczególnie określone grupy osób, takie jak osoby bezrobotne, seniorów, osoby z niepełnosprawnościami, wychowanków pieczy zastępczej wchodzących w dorosłe życie, a także ofiar i sprawców przemocy domowej. Każda z tych grup doświadcza specyficznych trudności, które wymagają indywidualnego i zintegrowanego podejścia, uwzględniającego zarówno potrzeby materialne, jak i psychiczne, społeczne oraz edukacyjne.

Osoby bezrobotne, szczególnie długotrwale, często stają w obliczu nie tylko braku źródeł utrzymania, ale także utraty poczucia własnej wartości, izolacji społecznej i braku nadziei na poprawę sytuacji zawodowej. W przypadku seniorów, wykluczenie społeczne często łączy się z samotnością, trudnościami w dostępie do odpowiednich usług zdrowotnych oraz marginalizowaniem ich roli w społeczności. Z kolei osoby z niepełnosprawnościami napotykać liczne bariery w dostępie do edukacji, pracy i życia społecznego, które ograniczają ich pełne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym. Wychowankowie pieczy zastępczej, wchodzący w dorosłe życie, często nie dysponują wystarczającym wsparciem emocjonalnym ani praktycznymi umiejętnościami niezbędnymi do samodzielnego funkcjonowania. Dodatkowo, ofiary przemocy domowej, nierzadko w sytuacji traumatycznej, zmagają się z wieloma trudnościami w odbudowie zaufania do innych, odzyskaniu poczucia bezpieczeństwa oraz ponownym włączeniu się w aktywność społeczną.

Realiami, w których funkcjonują te grupy, są głęboko zróżnicowane i wymagają zastosowania zindywidualizowanych metod pracy, które uwzględniają specyfikę problemów, z jakimi się zmagają. Kluczowym aspektem skutecznej aktywizacji i integracji jest wieloaspektowe podejście, które łączy wsparcie finansowe, edukacyjne, psychologiczne oraz terapeutyczne. Współczesne strategie rozwiązywania problemów społecznych powinny bazować na solidarności społecznej, wzmocnieniu poczucia przynależności oraz równych szans dla wszystkich obywateli, niezależnie od ich sytuacji życiowej.

Proces aktywizacji i integracji tych grup społecznych wymaga nie tylko działań na poziomie indywidualnym, ale również systemowego wsparcia, które umożliwi im pełne uczestnictwo w życiu społecznym, zawodowym i kulturalnym. Tylko w ten sposób możliwe będzie przezwyciężenie trudności związanych z marginalizowaniem tych osób i zbudowanie społeczeństwa opartego na zasadach równości i integracji.

Powiatowy Urząd Pracy w Złotowie, pełniąc kluczową rolę w realizacji polityki aktywizacji zawodowej, stanowi fundament systemowego wsparcia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działania podejmowane przez PUP obejmują szeroki wachlarz usług dostosowanych do potrzeb grup wymagających szczególnego wsparcia, w tym w szczególności osób bezrobotnych. Dzięki kompleksowej ofercie szkoleń zawodowych, kursów przekwalifikowujących, staży, doradztwa zawodowego oraz wsparcia w zakładaniu własnej działalności gospodarczej, Powiatowy Urząd Pracy umożliwia tym osobom nabycie nowych umiejętności, które pozwalają im na powrót do aktywności zawodowej, a także zwiększają ich szanse na integrację ze społeczeństwem i rynkiem pracy. Realizując te działania, PUP nie tylko wspiera osoby w ich drodze do samodzielności, ale także przyczynia się do budowania bardziej zrównoważonego i sprawiedliwego społeczeństwa. W ostatnich latach Powiatowy Urząd Pracy w Złotowie oferował szereg szkoleń, kursów oraz spotkań m.in.: prawo jazdy kat. C, C+E, D, Operator koparkoładowarki wszystkie typy kl. III, Kurs stylizacji paznokci z obsługą komputera w sieci, monter instalacji fotowoltaicznej wraz z egzaminem, sprzedawca z obsługą kasy fiskalnej i komputera, opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym, operator wózków jezdniowych, pomoc kuchenna z obsługą komputera, kurs spawania blach i rur spoinami pachwinowymi metodą MAG 135, certyfikat kompetencji zawodowych w transporcie drogowym na przewóz rzeczy, kosztorysowanie z obsługą programu Norma Expert, obsługi programu Płatnik i ERP Optima, operator wózków jezdniowych z wymianą butli z gazem, szkolenie komputerowe od podstaw, operator podestów ruchomych przejezdnych, kompleksowe szkolenie florystyczne, szkolenie barberskie, szkolenie komputerowe z zakresu przetwarzania tekstów (WORD) i obsługi arkusza kalkulacyjnego (EXEL) z certyfikatem umiejętności komputerowych ECDL PROFILE. Powiatowy Urząd Pracy w Złotowie odgrywa kluczową rolę w aktywizacji osób bezrobotnych, oferując szeroki wachlarz usług i wsparcia. Oprócz indywidualnych działań, takich jak zawieranie umów o organizację staży w ramach aktywizacji bezrobotnych, PUP zapewnia dostęp do usług doradcy zawodowego oraz organizuje liczne spotkania grupowe. W ramach tych spotkań uczestnicy zdobywają wiedzę i umiejętności niezbędne do skutecznego poruszania się po rynku pracy, takie jak przygotowanie dokumentów aplikacyjnych, rozmowy kwalifikacyjne czy budowanie kariery zawodowej. Urząd prowadzi także spotkania informacyjne dotyczące praw i obowiązków osób bezrobotnych, usług rynku pracy oraz form aktywizacji zawodowej.

Kluby Seniora pełnią kluczową rolę w aktywizacji osób starszych, którzy wchodząc w etap senioralny, często zmagają się z takimi trudnościami jak samotność, ograniczona aktywność zawodowa czy problemy zdrowotne. Celem działalności tych klubów jest nie tylko stworzenie przestrzeni, w której osoby starsze mogą spędzać czas w miłym towarzystwie, ale także wspieranie ich aktywizacji społecznej, psychicznej i fizycznej. Organizowanie różnorodnych spotkań, warsztatów, wycieczek czy zajęć edukacyjnych sprzyja utrzymaniu dobrego stanu zdrowia i zapobiega wykluczeniu społecznemu. Kluby Seniora odgrywają nieocenioną rolę w promowaniu zdrowego stylu życia, integracji międzypokoleniowej

oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Działania te umożliwiają seniorom kontynuowanie rozwoju osobistego, nawiązywanie nowych przyjaźni oraz rozwijanie swoich pasji, co znacząco wpływa na poprawę jakości ich życia. W powiecie Złotowskim liczba klubów seniora stanowi istotny wskaźnik dostępności wsparcia dla seniorów i ich integracji w różnych środowiskach lokalnych.

W powiecie złotowskim prowadzone są placówki dedykowane osobom starszym:

1. Miasto i Gmina Okonek – 2 Kluby Seniora,
2. Gmina Zakrzewo – 1 Klub Seniora,
3. Miasto i Gmina Jastrowie – Dzienny Dom Pomocy Społecznej, Zespół Mieszkań Chronionych i Socjalnych w Nadarzycach, Środowiskowy Dom Samopomocy,
4. Miasto Złotów – 1 Klub Seniora,
5. Gmina Tarnówka – 1 Klub Seniora,
6. Gmina Złotów – brak,
7. Miasto i Gmina Krajenka – 1 Klub Seniora,
8. Gmina Lipka – 2 Kluby Seniora.

Na terenie powiatu złotowskiego realizowanych jest szereg programów i projektów zewnętrznych, których celem jest wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Inicjatywy te, finansowane z funduszy krajowych i europejskich, są odpowiedzią na potrzeby osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, borykających się z problemami takimi jak bezrobocie, niepełnosprawność czy brak dostępu do odpowiednich usług. Projekty te mają na celu poprawę jakości życia uczestników, wzmocnienie ich aktywności społecznej i zawodowej oraz przeciwdziałanie marginalizacji. Poniżej przedstawiono listę programów realizowanych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w powiecie złotowskim.

- ✓ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zakrzewie: program „Posiłek w szkole i w domu” (polegający na zapewnieniu pomocy w formie posiłku, świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych lub świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności wszystkim osobom jej potrzebującym), program „Opieka 75+” (organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób w wieku 75 lat i więcej), współpraca z Pilskim Bankiem Żywności (pomoc w postaci żywności, środków czystości), program kompleksowy wsparcia dla rodzin „Za życiem” (w ramach programu utworzono 2 mieszkania chronione), Klub Rodziny (wspieranie rodzin poprzez zwiększanie działań mających na celu kształtowanie poprawnych umiejętności wychowawczych oraz odbudowę zdolności rodziny do samodzielnego wypełniania roli opiekuńczo-wychowawczej).
- ✓ Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jastrowiu: program Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej.
- ✓ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Złotowie: program „Posiłek w szkole i w domu”, program „Opieka 75+”, program Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej.

- ✓ Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krajence: program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”, program „Posiłek w szkole i domu”, program „Pomoc Żywnościowa”, program „Korpus Wsparcia Seniorów” (mająca na celu poprawę jakości życia seniorów poprzez zapewnienie im wsparcia w codziennych czynnościach).
- ✓ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipce: program „Posiłek w szkole i w domu”, program „Korpus Wsparcia Seniorów”.

W powiecie złotowskim realizacja zadań związanych ze wsparciem osób z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów odbywa się za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Jako instytucja odpowiedzialna za wdrażanie działań w ramach Programu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, PCPR odgrywa kluczową rolę w systemie wsparcia, oferując szeroki wachlarz usług mających na celu poprawę funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami w społeczeństwie. Szczególną uwagę przykładana się do likwidacji barier architektonicznych, umożliwiając tym samym osobom z niepełnosprawnościami łatwiejsze codzienne funkcjonowanie. Ponadto, poprzez realizację zadań PEFRON wspierane są osoby z niepełnosprawnościami w zakresie aktywizacji zawodowej i społecznej, zapewniając dofinansowanie do Warsztatów Terapii Zajęciowej (WTZ). Warsztaty te, obok rehabilitacji, oferują uczestnikom możliwość rozwoju kompetencji zawodowych oraz integracji społecznej, co przyczynia się do ich lepszego funkcjonowania w życiu codziennym. Realizacja takich programów znacząco wpływa na poprawę jakości życia osób z niepełnosprawnościami, sprzyjając ich aktywnemu uczestnictwu w życiu zawodowym, społecznym i kulturalnym.

Tabela 6. Zadania realizowane ze środków PEFRON w powiecie złotowskim w 2023r. i 2024r.

	2023		2024	
	Liczba osób/ uczestników	Wartość dofinansowania	Liczba osób/ uczestników	Wartość dofinansowania
Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych		5.721.726,00 zł		6.902.923,00 zł
Pomoc na likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się	39	206.442,00 zł	72	388.919,58 zł
Turnusy rehabilitacyjne	145	248.505,00 zł	214	336.228,34 zł
Zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny	564	462.303,00 zł	643	671.803,97 zł
Program „Aktywny samorząd”	52	361.719,00 zł	57	356.750,55 zł
Dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki	606	500.000,00 zł	458	627.793,68 zł
Warsztat terapii zajęciowej	150	4.424.400,00 zł	150	5.054.400,00 zł

Źródło: opracowanie własne

Proces usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej jest istotnym etapem wsparcia młodych ludzi w budowaniu samodzielnego życia po opuszczeniu systemu opieki. Na terenie powiatu złotowskiego wdrożenie modelu usamodzielniania ma na celu zapewnienie kompleksowej pomocy socjalnej, psychologicznej i prawnej. Działania te są realizowane w oparciu o indywidualne plany usamodzielniania, dostosowane do potrzeb każdego wychowanka, z uwzględnieniem lokalnych zasobów i możliwości. Model ten ma wspierać młodych ludzi w skutecznym pokonywaniu wyzwań oraz integracji ze społecznością lokalną. Jedną z form wsparcia są mieszkania treningowe, przygotowujące osoby usamodzielniane, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia oraz integracji z społecznością lokalną - do czasu uzyskania przez nie innych możliwości zamieszkania. Mieszkanie treningowe jest wyposażone w niezbędne meble i podstawowy sprzęt gospodarstwa domowego. Są przeznaczone dla osób usamodzielnianych, nie posiadających czasowo innych możliwości zamieszkania i znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. O pobyt w mieszkaniu mogą ubiegać się osoby usamodzielniane pod warunkiem, że umieszczenie w rodzinie zastępczej lub skierowanie na pobyt całodobowy do placówki nastąpiło na podstawie orzeczenia sądu oraz zamierzające się osiedlić na terenie powiatu złotowskiego. Warunkiem zamieszkania w mieszkaniu treningowym jest realizacja przez osobę usamodzielnianą zapisów indywidualnego programu usamodzielniania, opracowanego wspólnie z opiekunem usamodzielniania lub koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i zatwierdzonego przez Dyrektora PCPR w Złotowie, w szczególności w zakresie kontynuowania nauki. Warunkiem uzyskania prawa do pobytu w tym mieszkaniu, jest złożenie wniosku o jego przyznanie, pozytywna opinia rodziny zastępczej lub dyrektora placówki (w której wychowanek przebywał), kontynuacja nauki lub praca zawodowa oraz brak wsparcia w rodzinie biologicznej (brak możliwości powrotu do niej po opuszczeniu pieczy zastępczej). Na terenie powiatu od 2024r. roku funkcjonują dwa w pełni wyposażone mieszkania treningowe, dla 2 osób usamodzielniających się. Wysokość opłaty za pobyt w mieszkaniu chronionym ustalana jest decyzją administracyjną i uzależniona od sytuacji dochodowej osoby usamodzielnianej. W ramach dalszych działań wspierających proces usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej planowane jest utworzenie mieszkań treningowych w Jastrowiu, które umożliwią młodym osobom praktyczne przygotowanie do samodzielnego życia.

Zapobieganie i przeciwdziałanie przemocy domowej w powiecie złotowskim jest istotnym elementem strategii, mającym na celu ochronę ofiar oraz ograniczanie występowania tego zjawiska. Przemoc domowa stanowi poważny problem społeczny, który wymaga skoordynowanych działań w zakresie profilaktyki, wsparcia ofiar oraz skutecznego reagowania na jej występowanie. Na terenie powiatu podejmowane są inicjatywy mające na celu ograniczanie tego zjawiska poprzez edukację, budowanie świadomości społecznej oraz rozwijanie systemu interwencji kryzysowej. Kluczowym

elementem strategii jest wypracowanie narzędzi umożliwiających szybkie i skuteczne wsparcie osób dotkniętych przemocą, a także współpraca instytucji publicznych i organizacji pozarządowych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie realizuje zadania własne i z zakresu administracji rządowej wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Należą do nich w szczególności:

- ✓ opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- ✓ współuczestnictwo w opracowaniu i realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- ✓ współuczestnictwo w opracowaniu i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym, mających na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- ✓ zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia.

W roku 2023 został opracowany i zrealizowany Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową w powiecie złotowskim. Program rozpoczęło 15 osób (osoby odbywające karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym Czarne - Oddział Zewnętrzny w Złotowie), natomiast ukończyło 10 osób (z 75 % frekwencją). Uczestnicy mieli możliwość zdobycia wiedzy na temat zjawiska i skutków przemocy, poznali bezpieczne sposoby postępowania ze złością i rozładowywania napięcia w bezpieczny sposób, nabyli wiedzę nt. skutków prawnych i psychologicznych stosowania przemocy, a także nauczyli się konstruktywnego rozwiązywania konfliktów w związku i rodzinie.

Na realizację programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową w powiecie złotowskim przyznano dotację z Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w wysokości 7 200,00 zł., pozostałą część w kwocie 6 800,00 zł sfinansowano z budżetu Powiatu Złotowskiego. W ramach monitorowania postępowania uczestników programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową, którzy ukończyli program w 2020 r. zostały wysłane pisma do policji, ośrodka pomocy społecznej oraz Stowarzyszenia Arka Noego w Głomsku, gdzie był realizowany w/w program. Ponadto psycholog dokonał pisemnej ewaluacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową zrealizowanego w roku 2020.

W 2024 r. psycholog wystosował pisma do ośrodków pomocy społecznej, Zespołów Interdyscyplinarnych, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Prokuratury Rejonowej w Złotowie, Sądu Rejonowego w Złotowie, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, Komendy Powiatowej Policji w Złotowie oraz Złotowskiego Oddziału Zewnętrznego Zakładu Karnego w Czarnem, dołączając informator – ofertę dla osób stosujących przemoc domową oraz deklaracje dla ewentualnych chętnych.

W roku 2024 został opracowany i zrealizowany Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową w powiecie złotowskim. Program rozpoczęło 7 osób natomiast ukończyło 5 osób. Uczestnicy mieli możliwość zdobycia wiedzy na temat zjawiska i skutków przemocy, poznali bezpieczne sposoby postępowania ze złością i rozładowywania napięcia w bezpieczny sposób, nabyli wiedzę nt. skutków prawnych i psychologicznych stosowania przemocy, a także nauczyli się konstruktywnego rozwiązywania konfliktów w związku i rodzinie.

Na realizację programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową w powiecie złotowskim przyznano dotację z Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w wysokości 8.000 tysięcy złotych, z czego wykorzystano 7.000 złotych (1000 złotych na 1 uczestnika).

W ramach monitorowania postępowania uczestników programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową, którzy ukończyli program w 2023 r. zostały wysłane pisma do policji, ośrodków pomocy społecznej oraz Złotowskiego Oddziału Zewnętrznego Zakładu Karnego w Czarnem, gdzie w roku 2023 był realizowany w/w program. Ponadto psycholog dokonał pisemnej ewaluacji programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową zrealizowanego w roku 2023.

W ramach realizacji działań Powiatu Złotowskiego związanych z zapobieganiem i zwalczaniem zjawiska przemocy domowej, w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie istnieje możliwość skorzystania z poradnictwa psychologa, pracownika socjalnego oraz radcy prawnego. W roku 2024 na konsultacje z psychologiem zgłosiły się 2 osoby dorosłe oraz 3 dzieci, radca prawny nie udzielał porad w tym zakresie.

W ośrodkach pomocy społecznej na terenie powiatu złotowskiego działają zespoły interdyscyplinarne, których celem jest przede wszystkim wsparcie rodzin dotkniętych przemocą domową. Zespoły te obejmują swoimi działaniami rodziny, w których występuje przemoc fizyczna lub psychiczna, konflikty, zaniedbania, poniżanie, a także sytuacje związane z nadużywaniem alkoholu lub narkotyków. W skład zespołów wchodzi m.in. pracownicy socjalni, policja, pedagodzy, przedstawiciel służby zdrowia, członkowie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawiciele Towarzystwa Przyjaciół Dzieci oraz kuratorzy sądowi. W ramach procedury "Niebieska Karta" powoływane są grupy robocze, które podejmują działania mające na celu ochronę ofiar przemocy oraz pomoc w przewyciężaniu problemów w rodzinie.

Tabela 7. Ilość sporządzonych Niebieskich Kart w 2022 i pierwszym półroczu 2023r.

Miejscowość	Ilość założonych Niebieskich kart
<u>Gmina miejska</u>	
Złotów	49
<u>Gminy miejsko-wiejskie</u>	
Jastrowie	34
Krajenka	7
Okonek	21
<u>Gminy wiejskie</u>	
Lipka	18
Tarnówka	13
Zakrzewo	8
Złotów	16

Źródło: Dane przekazane przez Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu złotowskiego

Cele operacyjny II.1: Aktywizacja na lokalnym rynku pracy.

	Kierunki działań	Wskaźniki
1.	Wsparcie osób bezrobotnych poprzez inicjowanie, współorganizowanie szkoleń i staży podwyższających umiejętności zawodowe i społeczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	- liczba zorganizowanych szkoleń - liczba zorganizowanych staży - liczba beneficjentów
2.	Rozwój usług doradztwa zawodowego oraz edukacji w zakresie poruszania się po rynku pracy	- liczba szkoleń - liczba spotkań z doradcą zawodowym - liczba doradców zawodowych świadczących usługi - liczba beneficjentów
3.	Inicjowanie i realizacja projektów i programów na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych	- liczba realizowanych programów - liczba realizowanych projektów - liczba beneficjentów

Cel operacyjny II.2: Kompleksowe wsparcie osób starszych.

	Kierunki działań	Wskaźniki
1.	Umożliwianie uczestnictwa w życiu społecznym	- liczba organizowanych wydarzeń integracyjnych lub dedykowanych osobom starszym - liczba form aktywności dedykowanej osobom starszym
2.	Rozwijanie dziennych form opieki dla osób starszych	- liczba realizowanych usług opiekuńczych - liczba Klubów Seniora lub innych dedykowanych osobom starszym
3.	Zapewnienie bezpieczeństwa seniorom	- liczba podejmowanych działań prewencyjnych i profilaktycznych - liczba czynów karalnych, wykroczeń oraz przestępstw przeciwko osobom starszym

Cel operacyjny II.3: Wsparcie i integracja osób z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów.

	Kierunki działań	Wskaźniki
1.	Umożliwienie uczestnictwa w życiu społecznym	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zlikwidowanych barier architektonicznych, technicznych oraz barier w komunikowaniu się - liczba działań mających na celu zwiększenie dostępności usług publicznych oraz przestrzeni publicznej, - liczba wydarzeń kulturalnych lub edukacyjnych - integracyjnych lub dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami - podejmowanie inicjatyw lub tworzenie programów oświatowych/informacyjnych
2.	Realizacja programów Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dofinansowanych zakupów przedmiotów ortopedycznych i sprzętu rehabilitacyjnego - liczba dofinansowywanych turnusów rehabilitacyjnych dla dzieci oraz osób dorosłych - liczba realizowanych programów PFRON - liczba beneficjentów tych programów - wysokość środków przeznaczona na realizację zadań w tym zakresie
3.	Utrzymywanie warsztatów terapii zajęciowej oraz promowanie w powiecie podmiotów ekonomii społecznej	<ul style="list-style-type: none"> - liczba uczestników warsztatów terapii zajęciowej -liczba podmiotów ekonomii społecznej

Cel operacyjny II.4: Wdrożenie modelu usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej.

	Kierunki działań	Wskaźniki
1.	Tworzenie i realizacja programów usamodzielniania	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wdrożonych programów - liczba wychowanków pieczy objętych wsparciem -liczba ofert profesjonalnego wsparcia
2.	Wsparcie finansowe usamodzielnianych wychowanków	<ul style="list-style-type: none"> - liczba wypłaconych świadczeń na usamodzielnienie, zagospodarowanie, kontynuację nauki
3.	Rozwijanie systemu mieszkań chronionych / treningowych	<ul style="list-style-type: none"> - liczba mieszkań chronionych / treningowych -liczba wychowanków korzystająca z mieszkań

Cel operacyjny II.5: Zapobieganie oraz ograniczanie zjawiska przeciwdziałania przemocy domowej oraz wypracowanie narzędzi niezbędnych do skutecznego reagowania na jej występowanie.

	Kierunki działań	Wskaźniki
1.	Tworzenie i realizacja programów korekcyjnych oraz informacyjnych	- liczba wdrożonych programów -liczba osób biorących w nich udział
2.	Zapewnienie profesjonalnego wsparcia – zwłaszcza psychologicznego, socjalnego i prawnego	- liczba jednostek specjalnego poradnictwa - liczba osób korzystających ze wsparcia -liczba zespołów interdyscyplinarnych
3.	Upowszechnianie informacji na temat przemocy oraz miejscach, w których można uzyskać pomoc	- liczba akcji promocyjnych - liczba akcji informacyjnych

Realizatorzy: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Złotowie, ośrodki pomocy społecznej, PUP, PPPP, POPP, Policja, SANEPID, Biblioteka, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe (np. PBŻ, Caritas, PCK, TPD), Powiatowa Społeczna Rada do spraw Osób Niepełnosprawnych, jednostki samorządu terytorialnego, sąd rodzinny, lokalne media, kościoły i związki wyznaniowe.

Źródło finansowania: budżet powiatu, budżety gmin z terenu powiatu złotowskiego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, funduszy UE.

Prognoza zmian:

1. Lepszy dostęp do specjalistycznego wsparcia dla grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.
2. Większy poziom świadomości mieszkańców w zakresie niepełnosprawności oraz wzrost aktywności osób starszych i/lub osób z niepełnosprawnościami.
3. Kształtowanie pozytywnego postrzegania niepełnosprawności oraz starości w społeczeństwie.
4. Upowszechnianie wiedzy na temat dostępnej oferty pomocowej dla osób starszych i osób z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunów.
5. Wzmacnianie świadomości społecznej na temat bezpieczeństwa osób starszych, a co za tym idzie zmniejszenie liczby nadużyć popełnianych na szkodę osób starszych, ochronę interesów seniorów oraz bezpiecznego stylu życia seniorów.
6. Stałe rozwijanie oraz podnoszenie standardu świadczonych usług wspierających.
7. Zmniejszenie liczby osób długotrwale bezrobotnych lub bezrobotnych z wyboru.
8. Wzrost świadomości w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej wśród mieszkańców oraz rozwijanie form profesjonalnego wsparcia dla osób stosujących przemoc oraz ofiar przemocy domowej.
9. Skuteczne usamodzielnianie wychowanków pieczy zastępczej, w celu wyeliminowania zjawiska marginalizacji społecznej i bezdomności wśród młodzieży.
10. Przeciwdziałanie wykluczaniu społecznemu.

ROZDZIAŁ IV. PROMOCJA I OCHRONA ZDROWIA

System opieki zdrowotnej w Polsce stanowi zbiór zasobów i świadczonych w jego ramach usług, które dzięki odpowiedniemu finansowaniu i zarządzaniu skutecznie wpływają na stan zdrowia publicznego.

Polityka zdrowotna jest integralną częścią całościowej polityki społecznej państwa, gdyż między jakością życia a stanem zdrowia społeczeństwa istnieje ścisły związek. Jest to dziedzina, która ma na celu kreowanie działań służących poprawie stanu zdrowia, zaspokojeniu potrzeb zdrowotnych i udzielaniu świadczeń zdrowotnych. Naczelną zasadą polityki zdrowotnej jest zapobieganie powstawaniu chorób, dążenie do ich wczesnego rozpoznawania, co umożliwia leczenie, zapobieganie i hamowanie postępu choroby oraz promocja zdrowia, która ma zapewnić dobry stan fizyczny i psychiczny człowieka, wydłużyć przeciętny okres jego życia oraz poprawić jego jakość.

Według WHO „Zdrowie jest stanem pełnego, dobrego samopoczucia/dobrostanu fizycznego, psychicznego i społecznego, a jednostki lub grupy muszą mieć możliwość określenia i realizowania swoich dążeń, zaspokajania swoich potrzeb, a także zmiany środowiska bądź radzenia sobie z nim. Dlatego zdrowie jest postrzegane, jako zasób życiowy, a nie cel życia. Zdrowie jest pojęciem pozytywnym obejmującym zasoby osobiste i społeczne oraz możliwości fizyczne, a nie tylko brakiem obiektywnie istniejącej – choroby, czy niepełnosprawności”. Tak rozumiana definicja podkreśla więc, że zdrowie ma charakter wielowymiarowy (wieloaspektowy).

Dlatego też, ze wszystkich okresach życia dbanie o zdrowie to:

- ochrona i utrzymywanie zdrowia - poprzez zapobieganie chorobom,
- doskonalenie zdrowia - umacnianie oraz zwiększanie jego potencjału,
- przywracanie zdrowia – w przypadku choroby to leczenie i rehabilitacja.

Ochrona zdrowia mieszkańców Powiatu Złotowskiego stanowi jedno z priorytetowych zadań samorządu terytorialnego. Najszerszy zakres obowiązków w zakresie prowadzenia polityki zdrowotnej w powiecie złotowskim spoczywa na jednostkach samorządowych. Samorząd powiatowy odpowiedzialny jest za opracowanie i realizację programów zdrowotnych w zakresie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej wynikających z aktualnych potrzeb i stanu zdrowia mieszkańców powiatu.

Niezwykle ważna jest współpraca samorządów gminnych i miejskich z przychodniami podstawowej opieki zdrowotnej w celu podejmowanie właściwych rozwiązań w tworzeniu poprawy warunków w zakresie ochrony zdrowia i dostępności do leczenia specjalistycznego.

Możliwość przeżycia i życia w zdrowiu są wciąż ściśle powiązane z sytuacją społeczno-ekonomiczną poszczególnych osób oraz ich rodzin. Osiągnięcie przez mniej uprzywilejowane grupy społeczno-ekonomiczne poziomu stanu zdrowia grup bardziej uprzywilejowanych powinno być zatem głównym celem wszystkich międzynarodowych, narodowych i lokalnych polityk zdrowotnych.

Warunki społeczne jak ubóstwo, wykluczenie społeczne i dyskryminacja, złe warunki mieszkaniowe, szkodliwe dla zdrowia warunki życia we wczesnym dzieciństwie oraz niski status zawodowy stanowią ważne uwarunkowania większości chorób, zgonów i nierówności w zdrowiu.

System opieki zdrowotnej w powiecie złotowskim

Na terenie powiatu Złotowskiego zadania z zakresu ochrony zdrowia na podstawie umów zawartych z Wielkopolskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia realizują następujące podmioty:

- ✓ opieka szpitalna - Szpital Powiatowy im. Alfreda Sokołowskiego w Złotowie;
- ✓ Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna:
 - 1) Szpital Powiatowy w Złotowie – poradnie: chirurgii urazowo-ortopedycznej, chirurgii ogólnej, chirurgii onkologicznej, ginekologiczno-położnicza, otolaryngologiczna, zdrowia psychicznego, leczenia uzależnień, pulmonologiczna, neurologiczna, reumatologiczna, urologiczna, geriatryczna, pediatria, chorób wewnętrznych.
 - 2) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej MEDYK w Złotowie – poradnie: endokrynologiczna, alergologiczna, ginekologii i położnictwa, pulmonologiczna dla dorosłych, chirurgii ogólnej, kardiologiczna, urologiczna.
 - 3) Przychodnia Lekarska Panaceum Jerzy Stępień w Złotowie - poradnie: neurologii dziecięcej, medycyny pracy.
 - 4) Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej "MALWA" w Złotowie – poradnie: dermatologiczna, diabetologiczna, otorynolaryngologiczna, położniczo-ginekologiczna, reumatologiczna, urologiczna, endokrynologiczna.
- ✓ Ratownictwo Medyczne - Szpitalny Oddział Ratunkowy - Szpital Powiatowy w Złotowie;
- ✓ Nocna i świąteczna opieka zdrowotna - Szpital Powiatowy w Złotowie;
- ✓ Rehabilitacja lecznicza: Oddział Rehabilitacji i Fizjoterapii - Szpital Powiatowy w Złotowie;
- ✓ Podstawowa Opieka Zdrowotna - Przychodnia Lekarska Panaceum Jerzy Stępień, Złotów, ul. Nieznanego Żołnierza 41, Przychodnia Medycyny Rodzinnej "ESKULAP", Złotów, ul. Norwida 8, Przychodnia Rodzinna FAMILIA NOVA, Złotów, ul. Norwida 8, ul. Domańskiego 14a, Centrum Medyczne FAMILIA Lipka, ul. Gajowa 2, NZOZ ALMUS, Lipka, ul. Strzelecka 2, Zespół Lekarzy Rodzinnych "MEDJAST" Jastrowie, ul.1 Maja 11, Przychodnia lekarska, Jastrowie, ul. 1 Maja 2B, Zespół lekarzy Rodzinnych MEDICA, Okonek, ul. 1-go maja 30, Poradnia Lekarza Rodzinnego, Krajenka, ul. Władysława Jagiełły 28A, Przychodnia Medycyny Rodzinnej MEDICUS, Tarnówka ul. Niepodległości 22, Centrum medyczne FAMILIA, Zakrzewo, ul. E.J. Osmańczyka 7, Ośrodek Medycyny Rodzinnej, Radawnica, ul. Człuchowska 1, Przychodnia Lekarska Wigor, Kleszczyna 98.

Tabela 8. Opieka długoterminowa i hospicyjna na terenie powiatu złotowskiego

L.p.	Instytucja	ZOL		Opieka Paliatywna		Hospicjum Domowe	
		Liczba miejsc	Liczba osób oczekujących 2023	Liczba miejsc	Liczba osób oczekujących	Liczba miejsc	Liczba osób oczekujących
1.	Hospicjum Sióstr Św. Elżbiety w Złotowie	29	30	-	-	-	-
2.	Szpital Powiatowy w Złotowie	21	43	22	5	30	0
3.	ZOL Danuta Kukwisz w Złotowie	Brak danych					

Źródło: Dane przekazane przez Hospicjum i Szpital Powiatowy w Złotowie

- ✓ Wykwalifikowana kadra medyczna świadczącej usługi w zakresie opieki szpitalnej, ambulatoryjnej opieki medycznej, nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej, SOR - Szpital Powiatowy w Złotowie - 2022-384 osoby/2023 – 363 osoby.
- ✓ Świadczenia pielęgnacyjne i opiekuńcze - Firma GWARANT Złotów.

Podstawowym celem działalności wskazanych podmiotów jest kompleksowa realizacja świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego, służących zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia ludności oraz inne działania medyczne wynikające z procesu leczenia lub przepisów odrębnych, regulujących zasady ich wykonywania.

Obecnie system opieki zdrowotnej coraz wyraźniej odstaje od oczekiwań mieszkańców, prognoz demograficznych i epidemiologicznych, zamożności społeczeństwa i wydolności placówek medycznych. Nierównomierna dystrybucja usług medycznych oraz limity przyjęć narzucane przez głównego płatnika jakim jest NFZ, a także stopień zamożności społeczeństwa, który powoduje ograniczoną dostępność do usług prywatnych to m.in. przyczyny pojawiających się barier dostępności do opieki zdrowotnej. Dodatkowo brak odpowiednich nakładów finansowych spowalnia dostęp do nowych technologii, które umożliwiają szybsze diagnozowanie i leczenie.

W związku z powyższym konieczne staje się podejmowanie działań wspomagających istniejący system, finansowanych z innych źródeł niż środki publiczne oraz edukacja i profilaktyka zdrowotna skierowana do wszystkich mieszkańców.

Zdrowie psychiczne

Zdrowie psychiczne jest niezwykle ważnym aspektem życia każdego człowieka. Jest fundamentem dobrego samopoczucia i efektywnego funkcjonowania osoby w społeczeństwie. Nadmierny stres, presja w pracy, stale rosnące wobec nas oczekiwania otoczenia, a także brak czasu na

dobrze, bezinteresowne relacje z ludźmi, które pozytywnie wpływają na naszą higienę psychiczną to niektóre z elementów będących podłożem zaburzeń psychicznych.

Działania w zakresie promocji zdrowia psychicznego są niezwykle potrzebne. Powinny być podejmowane działania edukacyjne oraz poszerzony dostęp do pomocy psychologicznej zarówno dla dorosłych jak i dzieci i młodzieży. Należy uwrażliwiać społeczność lokalną w zakresie zaburzeń natury psychicznej, w celu eliminacji krzywdzących stereotypów względem osób borykających się z tym problemem.

- ✓ Szpital Powiatowy - liczba zatrudnionych psychiatrów dziecięcych udzielających wsparcia dzieciom i młodzieży, liczba osób korzystających, czas oczekiwania na konsultację - brak psychiatrów dziecięcych. Liczba zatrudnionych psychiatrów/psychologów udzielających wsparcia osobom dorosłym, liczba osób korzystających, czas oczekiwania na konsultację:
 - Psychiatra 2022 - 9 osób/2023 - 8 osób,
 - Psycholog 2022 - 7 osób/2023 - 7 osób,
 - Liczba osób korzystających: Poradnia Leczenia Uzależnień 2022-2335 osób/2023-941 osób (czas oczekiwania 12 dni), Poradnia Zdrowia Psychicznego 2022-6748 osób/2023-4424 osoby (czas oczekiwania 16 dni).
- ✓ Opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień: Oddział Psychiatryczny Szpital Powiatowy w Złotowie, Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych (Detoksykacyjny) Szpital Powiatowy w Złotowie, Oddział Leczenia Uzależnień Piecowo 1, gmina Tarnówka.

Starzenie się społeczeństwa wymaga od władz lokalnych (władz powiatowych) zwiększenia dostępu do lekarzy o wielu specjalnościach, w tym o profesji geriatrycznej. W najbliższej przyszłości należy podjąć działania, które będą miały na celu wykorzystywanie zasobów i potencjału, który tkwi w organizacjach pozarządowych, świadczących m.in. pomoc osobom niepełnosprawnym. W zakresie ochrony zdrowia, władze lokalne powinny skupić się na zachęcaniu lokalnej społeczności do wykonywania podstawowych badań profilaktycznych, po to by wyeliminować lub wykryć nieprawidłowości, które mogłyby wskazywać na wczesne etapy rozwoju wielu chorób. Ponadto większą uwagę powinno się skierować na profilaktykę zdrowotną poprzez zwiększenie aktywności fizycznej wśród społeczności lokalnej. Temu celowi powinien służyć między innymi rozwój bazy sportowo – rekreacyjnej.

Cel operacyjny III.1: Zwiększenie dostępu do specjalistycznych usług medycznych.

	Kierunki działań	Wskaźniki
1.	Rozwijanie oferty usług specjalistycznych	- liczba poradni / pracowni specjalistycznych -liczba pacjentów korzystających z ich usług
2.	Zwiększenie liczby miejsc opieki długoterminowej	- liczba miejsc opieki długoterminowej -liczba osób korzystających i oczekujących na miejsce

3.	Stać dbałość o podnoszenie jakości świadczonych usług	- ilość nowego sprzętu i wyposażenia - liczba wykwalifikowanej kadry medycznej świadczącej usługi na terenie powiatu - liczba realizowanych projektów i programów zewnętrznych
----	---	--

Cel operacyjny III.2: Zapewnienie dostępu do pomocy psychiatrycznej oraz psychologicznej.

	Kierunki działań	Wskaźniki
1.	Stać rozwijanie oferty wsparcia psychologicznego i psychiatrycznego dla dzieci i młodzieży	- liczba punktów wsparcia - liczba osób korzystających ze wsparcia - liczba psychiatrów dziecięcych
2.	Utrzymywanie Centrum Zdrowia Psychicznego	- liczba psychiatrów świadczących wsparcie dla dorosłych - liczba osób korzystających ze wsparcia - czas oczekiwania na konsultację
3.	Prowadzenie akcji informacyjnych oraz promujących zdrowie psychiczne	- liczba przeprowadzonych akcji lub wydarzeń o charakterze edukacyjnym
4.	Rozwijanie sieci punktów interwencji kryzysowej	- liczba punktów interwencji kryzysowej - liczba osób z nich korzystających

Realizatorzy: Szpital Powiatowy, jednostki samorządu terytorialnego, POZ, ośrodki niepubliczne realizujące świadczenia medyczne, Hospicjum, PCPR, PPPP,

Źródło finansowania: NFZ, budżet powiatu, budżety gmin z terenu powiatu złotowskiego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, funduszy UE

Prognoza zmian:

1. Większa dostępność opieki specjalistycznej na terenie powiatu – w tym opieki psychiatrycznej.
2. Zapewnione miejsca opieki długoterminowej, co ma znacznie w związku z brakiem domu pomocy społecznej na terenie powiatu.
3. Zapewnienie usług medycznych najwyższej jakości oraz stałe rozwijanie oferty kierowanej do mieszkańców powiatu.
4. Dostępność opieki psychiatrycznej dla najmłodszych mieszkańców powiatu złotowskiego.
5. Zwiększona świadomość społeczna w aspekcie zdrowia psychicznego.

ROZDZIAŁ V. ROZWÓJ AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ

Aktywność obywatelska stanowi nie tylko filar demokracji, ale także istotny element w budowaniu zrównoważonego, integracyjnego społeczeństwa, w którym każda jednostka ma szansę na realizację swoich potrzeb i aspiracji. W kontekście rozwiązywania problemów społecznych, rozwój aktywności obywatelskiej to proces, który wykracza daleko poza tradycyjny model obywatelskiego zaangażowania. To dążenie do stworzenia przestrzeni, w której obywatele aktywnie współuczestniczą w procesach podejmowania decyzji, mając wpływ na kształtowanie polityk społecznych i lokalnych usług, w tym dostępu do świadczeń pomocowych. Współczesne wyzwania, przed którymi stoi powiat złotowski, wymagają nie tylko indywidualnego zaangażowania mieszkańców, ale przede wszystkim współpracy pomiędzy instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi, a także sektorem prywatnym.

Podstawą skutecznego rozwoju aktywności obywatelskiej w kontekście rozwiązywania problemów społecznych jest wzajemna współpraca oraz efektywna wymiana informacji pomiędzy wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w pomoc społeczną. Współpraca między instytucjami publicznymi oraz organizacjami pozarządowymi staje się kluczowym elementem w tworzeniu zintegrowanego systemu wsparcia, który odpowiada na zróżnicowane potrzeby mieszkańców. Upowszechnianie informacji o dostępnych świadczeniach pomocowych, formach wsparcia oraz aktualnych ofertach usług społecznych wśród obywateli ma fundamentalne znaczenie, by każdy z nich mógł w pełni skorzystać z dostępnych zasobów. W tym kontekście, rola pracy socjalnej jest niezastąpiona. Profesjonalizm pracowników socjalnych, ich kompetencje oraz zaangażowanie w integrację osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, mają kluczowe znaczenie w zapewnieniu efektywnego wsparcia. Stałe podwyższanie kwalifikacji kadr pomocy społecznej oraz ich umiejętności w zakresie budowania relacji z klientami i organizacjami pozarządowymi pozwala na dostosowanie działań do potrzeb konkretnej społeczności. Dlatego też, jednym z podstawowych celów strategii jest zapewnienie ciągłego rozwoju kompetencji zawodowych pracowników pomocy społecznej, co przyczyni się do skuteczniejszego realizowania działań mających na celu integrację społeczną.

Wzmacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi (NGO) jest kolejnym kluczowym elementem, który ma wpływ na jakość świadczonych usług społecznych. NGO pełnią ważną rolę w dostarczaniu usług wsparcia, a ich aktywne zaangażowanie w działania na rzecz społeczności lokalnych jest nieocenione. Organizowanie konkursów ofert i zlecanie zadań w trybie konkursowym zgodnie z zapisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie umożliwia lepsze wykorzystanie potencjału tych organizacji oraz zapewnia dostęp do innowacyjnych i skutecznych rozwiązań. Z kolei systematyczne organizowanie konkursów ofert kierowanych do NGO pozwala na pozyskiwanie nowych

pomysłów, form wsparcia oraz rozwiązań, które odpowiadają na specyficzne potrzeby różnych grup społecznych.

Równocześnie, rozwój aktywności obywatelskiej wymaga intensyfikacji działań na rzecz podnoszenia poziomu świadomości społecznej. Większa świadomość mieszkańców powiatu złotowskiego w zakresie dostępnych usług pomocowych i integracyjnych pozwoli na skuteczniejsze korzystanie z oferowanych zasobów, zwiększając tym samym efektywność działań. Wzrost świadomości społecznej jest również krokiem ku większej odpowiedzialności obywatelskiej, w której każdy mieszkaniec powiatu staje się aktywnym uczestnikiem w procesie rozwiązywania problemów społecznych.

Wszystkie działania, zorientowane na poprawę jakości życia mieszkańców powiatu złotowskiego, muszą być realizowane w sposób zintegrowany, transparentny i efektywny. Wspólne działanie, zarówno na poziomie instytucji publicznych, jak i organizacji pozarządowych, umożliwi wypracowanie rozwiązań, które będą nie tylko odpowiedzią na bieżące potrzeby, ale także fundamentem trwałego, sprawiedliwego rozwoju społeczności lokalnych w powiecie złotowskim. Tylko poprzez pełną aktywizację obywateli i integrację różnych sektorów będziemy w stanie stworzyć społeczeństwo oparte na zasadach równości, sprawiedliwości społecznej i wzajemnego szacunku.

Aktywność obywatelska stanowi jedno z kluczowych narzędzi budowania zrównoważonego społeczeństwa, opartego na współpracy, solidarności oraz zaangażowaniu obywateli w procesy decyzyjne. W powiecie złotowskim w latach 2022–2023 zrealizowano szereg inicjatyw mających na celu wzmacnianie aktywności obywatelskiej, aktywizację lokalnych społeczności oraz poprawę jakości życia mieszkańców. Działania te obejmowały różnorodne formy wsparcia i współpracy pomiędzy instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi oraz samymi obywatelami, które przyczyniły się do rozwoju zrównoważonej integracji społecznej oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym.

W latach 2022–2023 w powiecie złotowskim instytucje organizowały liczne działania aktywizujące, mające na celu wzmacnianie aktywności obywatelskiej i integrację społeczną. Wśród nich warto wymienić:

Okoneckie Centrum Kultury oraz Biblioteka Publiczna w Okonku, które zorganizowało: koncert walentynkowy „Wszyscy chcą kochać” warsztaty malowania ceramiki, koncert Bogdan Trojanek&Terne Roma, warsztaty wyplatania makramy, koncert charytatywny „Dla Ukrainy”, koncert kolęd w wykonaniu Macieja Miecznikowskiego, 31 Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, koncert walentynkowy Kiljański & Cisto, spotkanie z okazji Dnia Kobiet, dwa wieczory Poetycko-Muzyczne z okazji Światowego Dnia Poezji, wieczór poetycko-muzyczny „Miej serce i patrzaj w serce” z okazji Światowego Dnia Poezji, Tydzień Bibliotek – spotkanie autorskie z Joanną Jax, Wielkanocny Konkurs Palm, wydarzenie plenerowe „Powitanie lata”, koncert „Majowa nuta-debiuty 2022”, koncert Agaty Sobocińskiej, organizacja zajęć

feryjnych dla dzieci, warsztaty komiksowe dla dzieci i młodzieży, akcja czytelnicza „Narodowe Czytanie”, maraton Filmów Grozy, koncert zaduszkowy „Bal wszystkich świętych”, Andrzejkowy Wieczór Kabaretowy, Jarmark Bożonarodzeniowy, wystawa „Starsi i młodszy w barwach jesieni”, zajęcia w ramach projektu Lego Spike Prime i ECDL E-Citizen dla dzieci, wizyta dzieci z przedszkola w OCK, wyjazd do parku wodnego w Koszalinie, Dzień Kota – akcja biblioteczna pt. „Wypoycz kota w worku”, Dzień Polskiej Niezapominajki – ekspozycja książek pn. „Nie zapomnij o mnie”, XXI Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom pn. „Polscy autorzy dla klimatu”, warsztaty z bum-bum rurkami dla dzieci, Noc bibliotek „To się musi powieść”, Noc bibliotek II spotkanie dzieci i młodzieży z Pawłem Nerkowskim, „Mała książka – wielki człowiek” projekt popularyzujący czytelnictwo dla dzieci w wieku przedszkolnym, Dzień Postaci z Bajek – wizyta w bibliotece grup przedszkolnych, Andrzejki z biblioteką – wróżby andrzejkowe dla dzieci i młodzieży, zabawa adwentowa online – 11 dni wykonywania przygotowanych zadań dla dzieci w wieku szkolnym.

Gminna Biblioteka Publiczna i Ośrodek Kultury w Tarnówce, która zorganizowała: kolędowanie-koncert, Dzień kobiet, walentynki – koncert, Trzy Odstony Muzyki – saksofon (trzy koncerty), jarmark Wielkanocny, festyn rodzinny, Dzień Mamy, narodowe czytanie, Noc bibliotek, Tydzień bibliotek, kiermasz książki, zajęcia karate dla dzieci i młodzieży, zajęcia taneczne dla dzieci i młodzieży, zajęcia plastyczne dla dzieci i młodzieży, zajęcia wokalne Zespół Tarnowianie, Dzień postaci z bajki, Trzy odstony muzyki – skrzypce (trzy koncerty), mikołajki.

Miejska Biblioteka Publiczna im. Cypriana Norwida w Żłotowie, która zorganizowała: spotkanie autorskie z Magdaleną Majcher, spotkanie autorskie ze Stanisławem Sławomirem Nicieją, spotkanie autorskie z Danielem Kocujem, spotkanie autorskie z Jackiem Łapińskim, spotkanie autorskie z Pawłem Nerkowskim, spotkanie autorskie z Moniką Skikieicz Bajanką, Wakacyjne BiblioGranie, Piknik integracyjny Bądźmy razem, Narodowe czytanie, „Biblioteczna noc gier planszowych”, wernisaż fotograficzny Halszki Cygan, zajęcia feryjne dla dzieci, gala Czytelnika Roku 2022, spotkanie poetycko-muzyczne, Tydzień Bibliotek „Moja-Twoja-Nasza-Biblioteka”, Noc bibliotek Balladowo i Romantycznie – ballady Adama Mickiewicza oraz utwory Norwida, Asnyka, Leśmiana i Cohena w wykonaniu Kuby Michalskiego, wieczór z twórczości, Włodzimierza Pankiewicza „Lirycznie”, konkurs „XIX Powiatowy Konkurs Literacki „Przygoda z lekturą”, konkurs fotograficzny „Romantyczny Żłotów”, konkurs multimedialny „Wolni od uzależnień”, konferencji dla bibliotekarzy „Kreatywny/aktywny bibliotekarz”.

Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Żłotowie, która dodatkowo zorganizowała: zajęcia dla dzieci i młodzieży Trening Umiejętności Społecznych, zajęcia dla dzieci i młodzieży „Przesiewowe badania – wady postawy”, zajęcia dla dzieci i młodzieży „Jak sobie radzić z trudnymi emocjami”, zajęcia dla dzieci i młodzieży „Budowanie pewności siebie”, zajęcia dla dzieci

i młodzieży „Wysil swój mózg”, zajęcia dla dzieci i młodzieży „Poznaj swój mózg”, zajęcia dla dzieci i młodzieży „Opowiem Ci bajkę – zajęcia z elementami bajkoterapii i grafomotoryki”, zajęcia dla dzieci i młodzieży „Poznajemy Internet. Co to jest Internet i do czego służy? Za dużo Internetu – co dalej?”, zajęcia dla dzieci i młodzieży „Jak dzieci z różnymi niepełnosprawnościami odbierają świat”, zajęcia dla dzieci i młodzieży „Z muchą na luzie ćwiczymy buzie”, zajęcia dla dzieci i młodzieży „Zajęcia ruchowe”, zajęcia dla dzieci i młodzieży „Zimowe zajęcia sensoryczne”, gra terenowa z okazji Światowego Dnia Zdrowia „Zdrowie w Złotowie”, zajęcia dla dzieci i młodzieży „Akcja integracyjna”, zajęcia dla dzieci i młodzieży „Metody radzenia sobie z trudnymi emocjami”, zajęcia dla dzieci i młodzieży „Krok w dorosłość – cele, wytrwałość, relacje”, zajęcia dla dzieci i młodzieży „Budowanie pewności siebie”, zajęcia dla dzieci i młodzieży „Nastaw siebie na cel”, zajęcia dla dzieci i młodzieży „W głowie się nie mieści, czyli jak nasze emocje i myśli wpływają na nasze zachowanie”, zajęcia dla dzieci i młodzieży „Jak poskromić złość i poprawić integrację w klasie”, zajęcia dla dzieci i młodzieży „Jak radzić sobie z presją rówieśników”, zajęcia dla dzieci i młodzieży „Logosensoryka”, zajęcia dla dzieci i młodzieży „Oswoić afazję”, zajęcia dla dzieci i młodzieży „Wyciszanki”, konkurs profilaktyczny „Wolni od uzależnień”, konkurs profilaktyczny „Dbam o zdrowie psychiczne”.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Złotowie, która zorganizowała: światowy Dzień Rzucania Palenia – akcje, obchody, konkursy, działania szkoleniowe w ramach projektu Młodzieżowi Liderzy Zdrowia kontra Tytoń prelekcje dotyczące szkodliwości palenia tytoniu i nowoczesnych wyrobów tytoniowych dla różnych grup wiekowych, „Czyste powietrze wokół nas” wspieranie programu profilaktycznego w szkołach i przedszkolach, „Bieg po zdrowie- program edukacji antytytoniowej” wspieranie programu profilaktycznego w szkołach i przedszkolach, projekt „Mały leszcz-duży problem”, „Wybierz życie-pierwszy krok” profilaktyka chorób nowotworowych, „Znamię! Znam je?” program profilaktyki czerniaka, „Co kryją Twoje piersi?” projekt edukacyjny raka piersi, działania mające na celu ograniczenie zażywania substancji psychoaktywnych w tym dopalaczy „Wiem, nie biorę – jestem bezpieczny”, program „Ars, czyli jak dbać o miłość”, konkurs „Wolni od uzależnień”, zdrowy styl życia, profilaktyka otyłości „Trzymaj Formę”, program kształtujący prozdrowotne nawyki wśród młodzieży szkolnej „Mamo, tato co Wy na to”, program wczesnej edukacji prozdrowotnej „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, zajęcia edukacyjne „Jedz na zdrowie”, działania z zakresu promocji szczepień ochronnych – dystrybucje materiałów informacyjnych, pogadanki, zajęcia edukacyjne w ramach Europejskiego Tygodnia Szczepień, akcja Bezpieczne Wakacje, akcja Aktywna plaża, działania w ramach Światowego Dnia Zdrowia, gra terenowa „Zdrowie w Złotowie”.

Wsparcie organizacji pozarządowych w obszarze pomocy społecznej ma kluczowe znaczenie dla funkcjonowania lokalnych społeczności. Organizacje te, dzięki swojej elastyczności, zaangażowaniu i znajomości lokalnych potrzeb, skutecznie uzupełniają działania instytucji publicznych. Ich działalność

pozwała na szybkie reagowanie na problemy społeczne, takie jak wykluczenie, ubóstwo czy sytuacje kryzysowe, a także na tworzenie programów wsparcia dostosowanych do specyficznych potrzeb mieszkańców. Dzięki współpracy z samorządami i innymi instytucjami, organizacje pozarządowe przyczyniają się do budowania systemu wsparcia, który jest bardziej dostępny, skuteczny i odpowiadający na różnorodne wyzwania społeczne. Na terenie powiatu złotowskiego działa wiele organizacji pozarządowych, które odgrywają istotną rolę w rozwoju lokalnej społeczności. Organizacje te nie tylko uzupełniają działania samorządu, ale także budują więzi społeczne, promują aktywność obywatelską i odpowiadają na lokalne potrzeby mieszkańców. Na terenie Miasta Złotów funkcjonują:

- ✓ Stowarzyszenie Rodzin Katolickich (prowadzące świetlicę dla dzieci z rodzin do dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnień lub przemocy),
- ✓ Stowarzyszenie Rodziców przy Szkole Podstawowej nr 2 w Złotowie (prowadzące świetlicę dla dzieci z rodzin do dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnień lub przemocy),
- ✓ Stowarzyszenie na Rzecz Oświaty w Złotowie (prowadzące świetlicę dla dzieci z rodzin do dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnień lub przemocy),
- ✓ Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Miejski w Złotowie (prowadzące świetlicę dla dzieci z rodzin do dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem uzależnień lub przemocy),
- ✓ Klub Abstynentów OSTOJA w Złotowie (prowadzący klub dla osób dotkniętych problemem uzależnień).

Pracownicy pomocy społecznej w powiecie złotowskim zwiększają swoje kompetencje, dążąc do podnoszenia jakości świadczonych usług oraz skuteczniejszego wspierania osób i rodzin w trudnych sytuacjach życiowych. Regularne szkolenia, warsztaty oraz kursy zawodowe umożliwiają im poszerzenie wiedzy na temat nowych metod pracy socjalnej, rozwiązywania problemów społecznych, a także radzenia sobie z wyzwaniami, które pojawiają się w pracy z osobami w kryzysie. Inwestowanie w rozwój zawodowy pracowników PCPR i OPS w powiecie złotowskim przekłada się na lepszą jakość usług i efektywniejszą pomoc mieszkańcom, wspierając ich w pełniejszej integracji społecznej. Dzięki tym działaniom, pracownicy stają się bardziej elastyczni i gotowi do reagowania na zmieniające się potrzeby społeczności lokalnej.

W okresie od 2022 roku pracownicy pomocy społecznej podwyższali swoje kompetencje poprzez udział w szkoleniach i warsztatach m.in. Interwencja w rodzinie z problemem przemocy. Zmiany w prowadzeniu Niebieskiej Karty - praca z osobami oraz rodzinami uwikłanymi w przemoc domową w czasie i po zakończeniu stanu zagrożenia epidemiologicznego i stanu epidemii, nowelizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z uwzględnieniem uzależnień behawioralnych. Problem narkomanii w środowisku lokalnym. Przemoc w rodzinie – ujęcie psychologiczne i prawne wg najnowszych przesłanek zmian prawnych. Cyber zagrożenie we

współczesnym świecie – wymiana poglądów i doświadczeń. Mieszkania chronione tworzenie i zarządzanie. Spotkania ws. Pomocy dla obywateli Ukrainy. Organizacja pomocy społecznej dla uchodźców z Ukrainy. Piecza zastępcza - praca z rodziną biologiczną. Stypendia i zasiłki szkolne. Ważne zmiany w pieczy zastępczej. Plan pomocy dziecku umieszczonemu w systemie pieczy zastępczej. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w ramach projektu "Partnerstwo dla rodziny". Ogólnopolska konferencja Naukowa - Zrozumieć FASD. Rozwój psychoseksualny dzieci i młodzieży. Interwencyjne odbieranie dziecka. Działania grup diagnostyczno-pomocowych w ujęciu przepisów o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Kiedy rodzice się rozstają – prawa dziecka – prawa człowieka. Akademia Mocy dla profesjonalistów – MOC EMOCJI. System pieczy zastępczej i opieki tymczasowej. Ochrona dzieci w Polsce. Szkolenie międzykulturowe dla kadry pomocy społecznej i integracji społecznej. Być świadomy rodzicem zastępczym – współczesne wyzwania. Procedury reagowania na przemoc wobec dziecka. Niebieska karta – rola i zadania placówek pomocy społecznej.

Cel operacyjny IV.1.: Sieciowanie i profesjonalizacja usług społecznych.

	Kierunki działań	Wskaźniki
1.	Współpraca między instytucjami publicznymi	- liczba wspólnie podejmowanych inicjatyw - liczba wspólnie prowadzonych spraw
2.	Upowszechnianie informacji o aktualnie dostępnej ofercie i formach świadczeń pomocowych wszystkich podmiotów publicznych	- liczba przeprowadzonych akcji informacyjnych - liczba dostępnych stron internetowych, - liczba opracowanych broszur, plakatów itp.
3.	Wzmacnianie roli pracy socjalnej i stałe podwyższanie kompetencji kadr pomocy społecznej jako profesjonalistów działających na rzecz pełniejszej integracji społecznej	- liczba odbytych szkoleń - liczba pracowników socjalnych na terenie powiatu - liczba innych specjalistów w obrębie pracy socjalnej

Cel operacyjny IV.2: Wspieranie instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

	Kierunki działań	Wskaźniki
1.	Aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi	- liczba wspólnie podjętych inicjatyw - liczba zorganizowanych spotkań - liczba projektów realizowanych w partnerstwie
2.	Zlecanie zadań w trybie konkursowym, zgodnie z zapisem ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	- liczba oraz rodzaje zadań zleconych do realizacji przez jednostki publiczne

3.	Organizowanie konkursów ofert kierowanych do NGO	- liczba konkursów ofert kierowana do organizacji pozarządowych - wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań publicznych - liczba dofinansowanych ofert
----	--	--

Realizatorzy: jednostki samorządu terytorialnego, jednostki organizacyjne gmin i powiatu, organizacje pozarządowe działające na terenie powiatu, ośrodki pomocy społecznej

Źródło finansowania: budżet powiatu, budżety gmin z terenu powiatu złotowskiego, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, funduszy UE

Prognoza zmian:

1. Stały wzrost kompetencji oraz jakości wykonywanej pracy socjalnej.
2. Większy poziom świadomości społecznej w zakresie dostępnej oferty pomocowej.
3. Stałe rozwijanie współpracy między sektorem publicznym i NGO na rzecz kompleksowego zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej.

ROZDZIAŁ VI. ANALIZA SWOT SYTUACJI SPOŁECZNEJ NA TERENIE POWIATU ŻŁOTOWSKIEGO

Analiza SWOT stanowi kluczowy element procesu diagnozy strategicznej, umożliwiając kompleksowe spojrzenie na uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne, które kształtują sytuację społeczną na terenie Powiatu Żłotowskiego. Celem tej analizy jest identyfikacja zarówno potencjałów, które mogą stać się fundamentem przyszłego rozwoju, jak i wyzwań, które wymagają adekwatnej reakcji w ramach realizowanej strategii. W kontekście dynamicznych zmian społecznych, demograficznych, analiza SWOT pozwala na uchwycenie specyfiki lokalnych zasobów oraz ograniczeń. Przeprowadzenie tej oceny jest niezbędne dla formułowania realistycznych i efektywnych działań strategicznych, które będą odpowiadały na aktualne potrzeby mieszkańców oraz wyzwania stojące przed społecznością.

1. Zintegrowany system wsparcia rodziny

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ budowanie zintegrowanego systemu wsparcia dziecka i rodziny, wspieranie rozwoju i promowanie pieczy zastępczej, ✓ funkcjonowanie rodzin zastępczych na terenie powiatu, ✓ funkcjonowanie na terenie powiatu dwóch placówek opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, i dwóch placówek typu socjalizacyjnego, ✓ dostępna oferta szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz dla istniejących rodzin zastępczych, ✓ tworzenie grup wsparcia, ✓ pozyskiwanie środków finansowych z funduszu UE i innych źródeł zewnętrznych na realizację zadań wspierających rodziny i osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, ✓ wsparcie finansowe rodzin zastępczych - udzielanie świadczeń fakultatywnych i obligatoryjnych, ✓ wykwalifikowana kadra pomocy społecznej, ✓ zwiększanie zakresu usług realizowanych przez ośrodki pomocy społecznej, ✓ otwartość na problemy społeczne, ✓ potencjał demograficzny – znaczna ilość osób w wieku produkcyjnym, ✓ zatrudnianie asystentów rodziny, ✓ specjalistyczne poradnictwo, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ dysfunkcje rodziny spowodowane przez migracje zarobkowe, ✓ zwiększająca się liczba rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, ✓ mała liczba kandydatów na rodziców zastępczych, ✓ wzrost liczby dzieci o specjalnych i specjalistycznych potrzebach edukacyjnych, ✓ wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, ✓ osłabienie więzi rodzinnych, ✓ złożoność problemów w rodzinach korzystających z pomocy społecznej, ✓ narastanie zjawiska "wyuczonej bezradności", ✓ roszczeniowa postawa klientów pomocy społecznej.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ pomoc rodzinom zgodnie z ustawą świadczeniach rodzinnych, ✓ świadomość mieszkańców na temat miejsc, w których mogą uzyskać pomoc, ✓ realizacja programów pomocowych współfinansowanych ze środków zewnętrznych, ✓ rozwój wolontariatu, ✓ działalność Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej 	
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozwój rodzinnych form opieki nad dzieckiem, ✓ budowanie zintegrowanego systemu wsparcia dziecka i rodziny, ✓ wzrost jakości usług skierowanych do dziecka i rodziny poprzez podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników oraz permanentne dostosowywanie tych usług do potrzeb dziecka i rodziny, ✓ zwiększanie potencjału i aktywności organizacji pozarządowych w obszarze pomocy i wsparcia dziecka i rodziny i młodzieży, ✓ pełniejsze zaspokojenie potrzeb mieszkańców przy podjęciu wspólnych działań jednostek i organizacji pozarządowych działających na rzecz pomocy społecznej, ✓ pokazywanie pozytywnych wzorców osób, rodzin i środowisk, ✓ współpraca jednostek pomocy społecznej z mediami, ✓ utworzenie wielu innych placówek rozszerzających ofertę z zakresu pomocy społecznej adresowanych do społeczeństwa, ✓ łączenie potencjałów administracji samorządowej i organizacji pozarządowych, ✓ wspieranie działań samopomocowych z zakresu pomocy społecznej, ✓ rozwój współpracy istniejących już instytucji pomocy społecznej, ✓ integracja z UE – możliwości pozyskiwania dodatkowych środków zewnętrznych, ✓ umiejętność stosowania prawa przez podmioty działające w sferze pomocy społecznej, ✓ większa otwartość instytucji samorządowych na współpracę z organizacjami 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ wzrost liczby dzieci o specjalnych i specjalistycznych potrzebach edukacyjnych, ✓ brak kandydatów na rodziny zastępcze, ✓ niestabilność uregulowań prawnych, ✓ uzależnienie rodzin od wsparcia pomocy społecznej, ✓ niedostateczna konsolidacja działań instytucji i organizacji działających w obszarze pomocy dziecku i rodzinie, ✓ utrwalony w społeczeństwie negatywny wizerunek klienta pomocy społecznej, ✓ ograniczenie funkcjonowania OPS – przepisy ustawy, ✓ dużo dokumentacji, za mało czasu na pracę socjalną, ✓ brak chęci podopiecznych OPS do zmiany swojej aktualnej sytuacji, ✓ brak zatrudnionego superwizora, ✓ ograniczone środki finansowe na programy związane ze wsparciem i akcje społeczne adresowane do rodzin. ✓ niespójny system prawny w zakresie pomocy społecznej, ✓ zniechęcenie ludzi do zmiany sytuacji, ✓ nierównomierny podział zadań pomiędzy instytucjami pomocy społecznej, ✓ niż demograficzny – zwłaszcza mała liczba urodzeń w gminach wiejskich, ✓ niestabilny system prawny, ✓ umocnienie się postawy roszczeniowej świadczeniobiorców wobec pomocy społecznej wskutek nadmiernego wsparcia, wyuczona bezradność, ✓ negatywne wzorce zachowań społecznych, ✓ obarczanie samorządów lokalnych kolejnymi zadaniami w nieproporcjonalnej wielkości do środków budżetowych,

<p>✓ pozarządowymi, w zakresie zadań pomocy społecznej,</p> <p>✓ aktywne zasoby ludzkie,</p> <p>✓ tworzenie i realizacja programów pomocowych na rzecz mieszkańców powiatu znajdujących się w trudnej sytuacji.</p>	<p>✓ długotrwałe uzależnienie rodzin od korzystania z pomocy społecznej,</p> <p>✓ wzrastająca bierność i niezaradność ludzi znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej,</p> <p>✓ migracja ludzi wykształconych,</p> <p>✓ brak kompleksowej mapy zasobów oraz potrzeb osób starszych,</p> <p>✓ ograniczenie ponadlokalnych środków finansowych na rzecz wsparcia i pomocy.</p>
---	---

2. Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym - w tym osób bezrobotnych, osób starszych, osób z niepełnosprawnością, usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej oraz sprawców i ofiar przemocy domowej.

Mocne strony	Słabe strony
<p>✓ współpraca władz samorządowych z instytucjami i organizacjami na rzecz realizacji programów z zakresu bezrobocia, pomocy społecznej, ochrony zdrowia,</p> <p>✓ różnorodność form wsparcia dla osób bezrobotnych proponowanych przez PUP,</p> <p>✓ możliwość skutecznego pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych,</p> <p>✓ realizacja programów gminnych i powiatowych,</p> <p>✓ efektywność instytucji w pozyskiwaniu środków EFS i Funduszu Pracy,</p> <p>✓ upowszechnianie zasad bezpiecznego życia,</p> <p>✓ organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych,</p> <p>✓ istniejące placówki wspomagające osoby niepełnosprawne (WTZ, ośrodki rehabilitacji),</p> <p>✓ doświadczona i wykształcona kadra pracująca z osobami niepełnosprawnymi,</p> <p>✓ środki PFRON na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej,</p> <p>✓ funkcjonowanie na terenie powiatu pięciu warsztatów terapii zajęciowej,</p> <p>✓ upowszechnianie informacji dotyczącej praw i problemów osób niepełnosprawnych,</p> <p>✓ umiejętność pozyskiwania środków z zewnątrz (dotacje MPRIIPS, środki PFRON, środki UE),</p>	<p>✓ ograniczone możliwości znalezienia pracy pomimo dodatkowych programów aktywizujących,</p> <p>✓ niestabilna sytuacja na rynku pracy,</p> <p>✓ odsetek osób długotrwale bezrobotnych,</p> <p>✓ niska oferta płacy,</p> <p>✓ bierna postawa osób nieaktywnych zawodowo.</p> <p>✓ brak motywacji do podnoszenia poziomu wiedzy z powodu trudności ze znalezieniem pracy,</p> <p>✓ brak pełnych danych o rzeczywistej liczbie i skali potrzeb osób niepełnosprawnych w powiecie,</p> <p>✓ niewielka liczba kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych,</p> <p>✓ ograniczona liczba szkoleń dla kadry realizującej pomoc osobom starszym i osobom niepełnosprawnym,</p> <p>✓ niska świadomość pracodawców w zakresie zatrudniania osób niepełnosprawnych,</p> <p>✓ istniejące bariery architektoniczne w dostępie do infrastruktury społecznej dla osób niepełnosprawnych,</p> <p>✓ brak domu pomocy społecznej dla osób starszych,</p> <p>✓ brak zakładów aktywności zawodowej,</p> <p>✓ zagrożenie demograficzne, starzejące się społeczeństwo,</p> <p>✓ niewystarczające instrumenty wspomagające opiekunów osób niepełnosprawnych,</p> <p>✓ ograniczenia finansowe osób starszych wynikające z niskich rent i emerytur,</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ udzielanie wsparcia pracodawcom zatrudniającym osoby niepełnosprawne, ✓ wspieranie pełnoletnich i usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej (pomoc finansowa, prawna, psychologiczna, praca socjalna), ✓ mieszkania treningowe dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej, ✓ podejmowanie działań mających na celu zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu rodzin, ✓ stosowanie procedury „Niebieskiej Karty”, ✓ współpraca pomiędzy fachowcami różnych dziedzin na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie, ✓ wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających ofiarom i sprawcom przemocy. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ niska dostępność specjalistycznego wsparcia i terapii dla osób potrzebujących. ✓ Występowanie problemów związanych z przemocą w rodzinie, uzależnieniami oraz bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, ✓ niewystarczająca dostępność specjalistycznego wsparcia na rzecz osób doświadczających kryzysu, ✓ brak spójnego systemu współpracy instytucji zajmujących się pomocą w sytuacjach kryzysowych.
<p>Szanse</p>	<p>Zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ pozyskanie środków finansowych pochodzących z funduszy unijnych na przekwalifikowanie bezrobotnych w kierunku wykonywania zawodów poszukiwanych na rynku pracy, ✓ pełniejsze zaspokojenie potrzeb bezrobotnych mieszkańców przy podjęciu wspólnych działań jednostek i organizacji pozarządowych działających na rzecz pomocy społecznej, ✓ dotacje dla bezrobotnych na rozpoczęcie działalności gospodarczej, ✓ szkolenia dla osób bezrobotnych ze środków unijnych na potrzeby grupowe lub indywidualne, ✓ jednorazowe dofinansowanie zakładu pracy do utworzenia stanowiska pracy, ✓ zwiększenie szans powrotu na rynek osobom niepełnosprawnym, ✓ prowadzone szkolenia osób zarejestrowanych jako bezrobotne w kierunku przekwalifikowania się lub założenia własnej działalności gospodarczej, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ starzenie się społeczeństwa, ✓ niespójny system prawny w zakresie pomocy społecznej, ✓ migracja zarobkowa wykształconych ludzi, ✓ roszczeniowa postawa wobec pomocy społecznej, ✓ wyuczona bezradność, ✓ ubogi rynek pracy, ✓ tworzenie miejsc pracy w tym zatrudniania osób niepełnosprawnych, ✓ niska mobilność osób bezrobotnych, ✓ zbyt mała liczba zakładów pracy, ✓ wzrost liczby rodzin zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym, ✓ wzrastająca liczba dzieci i młodzieży podejmujących zachowania ryzykowne, ✓ bagatelizowanie skali i skutków zjawiska przemocy w rodzinie, ✓ czasem niewystarczające działania realizowane przez służby w ramach procedury NK, ✓ wzrastające zapotrzebowanie na lokalne usługi opiekuńcze i stacjonarne,

<ul style="list-style-type: none"> ✓ wykorzystywanie mediów do szerzenia wiedzy dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie. ✓ wzrastająca społeczna akceptacja osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym, ✓ współpraca jednostek i organizacji pozarządowych w dziedzinie pomocy osobom niepełnosprawnym i starszym, ✓ likwidacja barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych oraz w budynkach użyteczności publicznej, ✓ rozwój wolontariatu, ✓ aktywizacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych ze środków EFS, ✓ upowszechnienie problematyki niepełnosprawności w celu kształtowania pozytywnych postaw, ✓ zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie, ✓ promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ wzrost liczby świadczeniobiorców pomocy społecznej w związku z długotrwałą i ciężką chorobą, ✓ niewystarczające środki finansowe na rehabilitację osób niepełnosprawnych, starszych i długotrwale chorych, ✓ niestabilne i niejasne przepisy prawne, ✓ dziedziczenie postaw i zachowań rodziców uzależnionych, ✓ ukrywanie zjawiska przemocy domowej, rówieśniczej, ✓ niska wrażliwość społeczna na przemoc w rodzinie, przestępczość i patologie społeczne, ✓ brak wiedzy na temat rzeczywistej skali występowania przemocy domowej.
---	---

3. Promocja i ochrona zdrowia

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ dostępność podstawowej opieki zdrowotnej, ✓ działalność powiatowego szpitala, ✓ funkcjonowanie Centrum Zdrowia Psychicznego, ✓ programy profilaktyczne i edukacyjne, ✓ działalność instytucji wspierających zdrowie publiczne, ✓ funkcjonowanie programów szczepień i badań przesiewowych, ✓ funkcjonowanie zakładu opiekuńczo-leczniczego, ✓ funkcjonowanie Hospicjum sióstr św. Elżbiety, ✓ funkcjonowanie oddziału terapii uzależnień ✓ pozyskiwanie środków z funduszy Unii Europejskiej na poprawę jakości i dostępności do ochrony zdrowia w powiecie, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów i badań diagnostycznych oraz rehabilitacji (limity, długi czas oczekiwania), ✓ niedostateczna wiedza mieszkańców powiatu na temat profilaktyki i promocji zdrowia, ✓ niewystarczająca liczba miejsc w Publicznym Oddziale Zakładu Opieki Długoterminowej, ✓ niewystarczająca w stosunku do potrzeb opieka paliatywna i geriatryczna, ✓ brak dostępu do zaawansowanych usług specjalistycznych, takich jak neurochirurgia, onkologia czy rehabilitacja neurologiczna, zmusza mieszkańców do podróży do innych miast, co zwiększa koszty leczenia i czas oczekiwania, ✓ niewydolność systemu zarządzania i finansowania ochrony zdrowia oraz

	<p>emigracja wykwalifikowanego personelu medycznego,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ brak poradni zapewniającej opiekę psychiatryczną dla dzieci i młodzieży, ✓ brak zainteresowania udziałem w badaniach profilaktycznych czy zdrowym stylem życia w niektórych grupach społecznych.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ pogłębienie wiedzy na temat zdrowia, korzystanie z badań profilaktycznych, zachęcanie do zdrowego stylu życia, wczesne wykrycie chorób, ✓ wpływ postępu medycyny na poprawę sytuacji zdrowotnej osób starszych, ✓ pozyskiwanie środków z funduszy Unii Europejskiej na poprawę jakości dostępności do ochrony zdrowia w powiecie, ✓ możliwość rozszerzenia działań w zakresie promocji zdrowia, w tym szerzenia wiedzy na temat zdrowego stylu życia, profilaktyki chorób cywilizacyjnych oraz znaczenia badań profilaktycznych, ✓ zwiększenie zaangażowania organizacji pozarządowych i wolontariuszy w świadczenie usług zdrowotnych, zwłaszcza w zakresie opieki paliatywnej i hospicyjnej, ✓ rozwój opieki nad seniorami. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ zwiększająca się liczba czynników uzależniających – telewizja, telefon, internet, gry komputerowe, ✓ długi okres oczekiwania na rehabilitację i zabiegi specjalistyczne z NFZ, ✓ niedobory kadrowe w niektórych grupach zawodowych i specjalnościach medycznych (pielęgniarki, lekarze specjaliści), ✓ łatwa dostępność do zakupu używek, ✓ brak chęci korzystania z badań profilaktycznych, ✓ starzejąca się populacja, szczególnie w obszarach wiejskich, ✓ wzrost liczby chorób cywilizacyjnych, takich jak otyłość, cukrzyca, choroby serca, może prowadzić do wzrostu zapotrzebowania na leczenie i profilaktykę, co stanowi wyzwanie dla systemu opieki zdrowotnej.

4. Rozwój aktywności obywatelskiej

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zainteresowanie wolontariatem, zwłaszcza wśród młodzieży i osób dorosłych, wspierające działania pomocowe, ✓ tradycje społeczne, sprzyjające organizowaniu wydarzeń lokalnych i współpracy w ramach inicjatyw obywatelskich, ✓ współpraca lokalnych samorządów z organizacjami pozarządowymi, wspierająca inicjatywy społeczne, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ niska frekwencja w niektórych grupach wiekowych, szczególnie wśród seniorów i młodzieży, w angażowaniu się w aktywność obywatelską, ✓ liczba wykwalifikowanych liderów i animatorów społecznych, którzy mogliby skutecznie mobilizować mieszkańców, ✓ ograniczona liczba programów i projektów wspierających rozwój aktywności obywatelskiej, zwłaszcza w mniejszych gminach powiatu,

✓ podwyższanie kompetencji kadr pomocy społecznej jako profesjonalistów działających na rzecz pełniejszej integracji społecznej.	✓ niewystarczająca promocja działań obywatelskich, co skutkuje niską świadomością społeczną w zakresie aktywności na rzecz lokalnej społeczności.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ✓ możliwość rozwoju nowych inicjatyw i programów wspierających zaangażowanie obywatelskie, takich jak projekty dotacyjne lub edukacyjne, ✓ wykorzystanie nowych technologii i mediów społecznościowych do promowania aktywności obywatelskiej i angażowania mieszkańców w działania na rzecz wspólnoty, ✓ potencjał w rozwoju współpracy między gminami a organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami publicznymi na rzecz organizowania wydarzeń o charakterze lokalnym, ✓ możliwość pozyskiwania funduszy zewnętrznych (np. unijnych) na rozwój aktywności obywatelskiej, organizowanie szkoleń i wsparcia dla liderów społecznych. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ obojętność społeczna, szczególnie w obliczu trudności ekonomicznych, które mogą ograniczać zainteresowanie angażowaniem się w działania obywatelskie, ✓ niewystarczająca współpraca między sektorem publicznym, organizacjami pozarządowymi a sektorem prywatnym, ✓ zbyt małe zainteresowanie współpracą z młodzieżą, co skutkuje brakiem aktywności tej grupy w inicjatywach obywatelskich.

Analiza SWOT sytuacji społecznej Powiatu Żłotowskiego ujawnia zarówno atuty, jak i wyzwania. Mocne strony to istniejąca sieć usług socjalnych, takich jak programy wsparcia dla rodzin. Słabe strony to brak placówek wsparcia dziennego, niedobór asystentów rodziny oraz ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów. Szanse to możliwość poprawy jakości życia mieszkańców poprzez rozwój usług w obszarze zdrowia, edukacji i pomocy społecznej. Dodatkowo, wzrost współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz wykorzystanie funduszy zewnętrznych mogą wspierać lokalne inicjatywy i programy. Zagrożenia to niedobór personelu medycznego, starzejące się społeczeństwo oraz ograniczony dostęp do specjalistycznej opieki, co może pogłębić presję na system zdrowotny. Aby skutecznie wykorzystać szanse i zminimalizować zagrożenia, należy skoncentrować się na rozwoju infrastruktury medycznej, poprawie dostępu do usług specjalistycznych. Ważnym krokiem jest także promowanie profilaktyki zdrowotnej, edukacji zdrowotnej wśród mieszkańców oraz dalszy rozwój usług pomocy społecznej, zwłaszcza w obszarze wsparcia dla rodzin, osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Angażowanie mieszkańców w inicjatywy obywatelskie oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi stanowią fundamenty, które pozwolą na realizację długofalowych i skutecznych działań wspierających społeczność lokalną.

ROZDZIAŁ VII. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII (monitoring, ewaluacja)

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Złotowskim na lata 2025-2035 stanowi kluczowy dokument, który ma na celu kompleksowe podejście do wyzwań społecznych, z jakimi borykają się mieszkańcy powiatu. W skład Strategii wchodzi cztery główne priorytety, które stanowią fundament dla realizacji konkretnych celów operacyjnych. Każdy z celów jest szczegółowo opisany, zawiera kierunki działań, realizatorów oraz źródła finansowania niezbędne do ich osiągnięcia, a także wyznaczone wskaźniki, które będą podstawą oceny skuteczności realizacji poszczególnych działań. Zarządzanie realizacją Strategii nie kończy się na jej wdrożeniu. Kluczowym elementem skutecznego jej realizowania jest ciągły monitoring, który będzie miał na celu ocenę efektywności podejmowanych działań oraz możliwość identyfikacji ewentualnych obszarów wymagających korekty.

W ramach bieżącej działalności Powiatowe Centrum Pomocy rodzinie w Złotowie współpracuje ze wszystkimi instytucjami i podmiotami zaangażowanymi w tworzenie Strategii, w związku z czym monitorowanie wskaźników i wyznaczonych celów realizowany jest na bieżąco, a jego efekty przedstawiane będą w przygotowywanych sprawozdaniach i informacjach z działalności poszczególnych podmiotów.

Strategia jest wieloletnim dokumentem planistycznym, w związku z czym należy wziąć pod uwagę, że w wyniku zmian społeczno-ekonomicznych niektóre jej zapisy mogą stać się nieaktualne jeszcze przed końcem okresu jej obowiązywania. W takiej sytuacji należy podjąć decyzję o jej ewaluacji uwzględniającego nowe uwarunkowania prawne, programowe, społeczne czy ekonomiczne. Jeżeli w procesie wdrażania Strategii zostanie zidentyfikowana potrzeba rozszerzenia zakresu lub przeformułowania wybranych wskaźników, możliwe jest wprowadzenie zmian bez konieczności aktualizacji dokumentu – o ile zmiany te będą służyły lepszemu rozpoznaniu sytuacji społecznej oraz efektów wdrażania Strategii.

ZAKOŃCZENIE

Przedstawiona strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie złotowskim na lata 2025-2035 stanowi punkt wyjścia do realizacji ambitnych celów, które mają na celu stworzenie społeczności opartej na równości, integracji i wspólnym dobrobycie. Wyzwania, przed którymi stoimy, nie są łatwe, jednak nasza determinacja, wiedza i zaangażowanie pozwalają wierzyć, że zmiany, które zamierzamy wprowadzić, będą miały realny wpływ na życie mieszkańców powiatu. To strategia, która nie tylko identyfikuje problemy, ale także przedstawia konkretne działania mające na celu ich rozwiązanie. Zmiany, które podejmujemy, nie są jedynie reakcją na istniejące trudności, ale także inwestycją w przyszłość – w lepsze życie dla osób wykluczonych, zagrożonych marginalizacją oraz tych, którzy potrzebują wsparcia, by móc w pełni uczestniczyć w życiu społecznym i zawodowym.

W powiecie złotowskim wiele osób boryka się z problemami, które są trudne do przezwyciężenia bez odpowiedniego wsparcia i systemowego podejścia. Osoby bezrobotne, starsze, z niepełnosprawnościami, usamodzielniający się wychowankowie pieczy zastępczej, a także ofiary i sprawcy przemocy domowej to grupy, które zmagają się z licznymi trudnościami, wymagającymi zintegrowanych działań. Z tego względu, kluczowym elementem tej strategii jest stawianie na aktywizację, integrację oraz kompleksowe wsparcie, które pomoże tym osobom odzyskać poczucie godności, samodzielności i pełnej przynależności do społeczności. Stworzenie takich warunków, w których każda jednostka może rozwijać swój potencjał, jest celem, do którego konsekwentnie dążymy. Zrównoważony rozwój w zakresie wsparcia społecznego jest fundamentem tego planu. Wspieranie rodzin, zapewnianie kompleksowej opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi, aktywizowanie osób bezrobotnych oraz pomoc w przezwyciężeniu traum związanych z przemocą domową to elementy, które muszą działać w synergii, by zapewnić trwałe i pozytywne efekty. Nie chodzi tylko o realizację pojedynczych celów, ale o stworzenie całościowego systemu, w którym wszystkie usługi i interwencje społeczne będą ze sobą współpracować, tworząc stabilne podstawy do zmiany.

Nasze działania to nie tylko reakcja na konkretne problemy, ale także długofalowa inwestycja w rozwój społeczny powiatu złotowskiego. Współpraca z lokalnymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi, pracodawcami oraz samymi mieszkańcami jest kluczem do sukcesu. Każda z tych grup ma swoją rolę do odegrania, a tylko wspólne, zorganizowane działania mogą doprowadzić do realnej poprawy sytuacji osób najbardziej zagrożonych wykluczeniem. Właśnie dlatego ta strategia nie jest zamkniętym dokumentem – to otwarty proces, który wymaga ciągłego zaangażowania, elastyczności i współpracy na poziomie lokalnym.

Zachęcamy do aktywnego włączenia się w realizację zaplanowanych działań. Każdy krok, który podejmiemy na rzecz aktywizacji, wsparcia i integracji, przybliży nas do celu – powiatu, w którym nikt nie zostaje w tyle, a każdy ma szansę na pełne wykorzystanie swojego potencjału. To od nas wszystkich

zależy, jak kształtować będziemy naszą wspólnotę – czy będziemy otwarci, solidarni i gotowi do pomocy, czy zignorujemy potrzeby tych, którzy nie mają takiego samego dostępu do szans i możliwości.

Realizacja tej strategii to proces, który wykracza poza ramy administracji publicznej. To wezwanie do wspólnego działania na rzecz stworzenia społeczeństwa, w którym każda jednostka ma szansę na godne życie, rozwój i aktywne uczestnictwo w życiu społecznym. To czas, by każdy mieszkaniec powiatu złotowskiego poczuł się częścią wspólnoty, w której solidarność i wsparcie są fundamentami codziennego życia.

Każdy z nas, zarówno jako obywatel, jak i przedstawiciel instytucji społecznych, ma szansę na kształtowanie tego lepszego, bardziej sprawiedliwego świata. Niech ta strategia będzie punktem wyjścia do tworzenia powiatu, który nie tylko stawia czoła wyzwaniom współczesności, ale także wyznacza nowe standardy w zakresie pomocy społecznej, aktywizacji obywatelskiej oraz integracji. Razem możemy budować przyszłość, w której każdy człowiek, bez względu na swoje wyjściowe położenie, ma równe szanse na realizację swoich marzeń i pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

To, co zaczynamy dziś, stanie się fundamentem trwałych zmian, które wprowadzą powiat złotowski na drogę zrównoważonego rozwoju i sprawiedliwości społecznej.

SPIS TABEL:

Tabela 1. Bezrobotni w powiecie złotowskim za pierwsze półrocze 2023 roku.....	11
Tabela 2. Liczba osób w powiecie złotowskim korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej w pierwszym półroczu 2023 roku.....	13
Tabela 3. Rodzinna i instytucjonalna piecza zastępcza z terenu powiatu złotowskiego na dzień 31 grudnia.....	14
Tabela 4. Asystenci rodziny w powiecie złotowskim i ilość rodzin korzystających ze wsparcia w 2022 i 2023 roku.....	21
Tabela 5. Ilość osób korzystających ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu złotowskiego w 2022 i 2023 roku.....	22
Tabela 6. Zadania realizowane ze środków PEFRON w powiecie złotowskim w 2023r. i 2024r.....	32
Tabela 7. Ilość sporządzonych Niebieskich Kart w 2022 i pierwszym półroczu 2023r.....	36
Tabela 8. Opieka długoterminowa i hospicyjna na terenie powiatu złotowskiego.....	41

SPIS WYKRESÓW:

Wykres 1. Prognoza liczby mieszkańców powiatu złotowskiego.....	10
Wykres 2. Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci.....	11